



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





SÖNDAGEN DEN 20 FEBRUARI 1921.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.



PRINSESSAN INGRID,

KRONPRINSENS DOTTER, ÄR OCKSÅ BLAND DEM, SOM I DESSA DAGAR IDKA VINTERSPORT
I RÄTTVIK. FOTO STALBERG J:R, RÄTTVIK.

KVARNEN. EN HISTORIA FRÅN ROXENSLÄTTEN.

Av GUNNAR HEDE.



Gunnar Hede.

KVARNEN LÅG GÖMD I EN LITEN skogsdunge ett stycke från gården.

I många mansåldrar hade bönderna i trakten kört dit sin säd och fått den mald till mjöl eller gryn. Otaliga mäldlass hade lastats av på den lilla brädplatån utanför dörren och släpats in i det stora kvarnrummet, där sterna sjöngo sin entoniga sång dagarna och nätterna igenom. Sedan hade Kvarn-Lotta eller bönderna själva hållt säden i de stora kvarntrattarna, men detta skedde först efter flera timmars väntan, ty de som ville mala voro många, och det dröjde därför länge, innan malturen kom.

Det färdiga mjölet samlades upp i säckar i kvarnens bottenväning, och så lastades det på åkdonen igen för att fraktas hem till gårdarna och bli mättande bröd åt jordens brukare.

Någon gång för mycket länge sedan hade kvarnen varit rödfärgad, men tiden och himmelens skiftande väder hade målat den grå. Väggarna lutade åt alla håll, ty grunden hade sjunkit på flera ställen, men det gamla kärntimret stod sig ändå gott och skyddade ännu för kolden och vinden.

I högra hörnet av det stora kvarnrummet hade den som byggt huset balkat av ett litet krypin. Det var kvarnkammaren, och där bodde Kvarn-Lotta.

Kvarn-Lotta tjänstgjorde både som mjölnare och dräng. Hon skötte kvarnen utan annan hjälp än den, hon fick av bönderna, som kommo för att mala, och hon hade stått för rusthållet i bortåt fyrtio år.

Hon var hustru till Kvarngårdens ägare, men det hade alla glömt för länge sedan, och hon själv kom bara ihåg det var gång hon gick upp till gården efter mat. Ingen kallade henne käramor Knutsson, man sade Lotta, när man talade till henne, och Kvarn-Lotta när hon inte hörde det. — — —

En vacker sensommarkväll satt Kvarn-Lotta i den lilla kammaren och läste i sin bibel. Det var ännu full dager, så att hon kunde se bokstäverna tydligt, och hon läste högt med sjungande stämma Davids 23:dje psalm. För varje vers, hon läste, gjorde hon ett uppehåll och några små utläggningar.

"Herren är min herde, mig skall intet fattas. — Nääj, då gör då inte heller. Ja har ju allt, va ja behöver. — Han låter mig vila på gröna ängar, han för mig till vatten, där jag finner ro." —

När hon kommit dit, lyfte hon upp huvudet och såg sig omkring i det lilla rummet. Det var torftigt möblerat, men allt var snyggt och rent. Bordet, sängen och stolen voro gjorda av omålad furu liksom bänken innanför dörren och hängskåpet i hörnet bredvid kaminen, men allt var renskurat och vittnade om sinne för ordning och prydlighet. Över fönstret hängde en enkel vit tvärgardin, och på golvet låg en brokig trasmatte. På sängen satt en stor svart katt och kisade mot ljuset, medan tre spräckliga hönor kivades om platsen i hörnet mitt emot skåpet, där de hade en tvärså att sitta och sova på om nätterna. Om dagarna gingo de förstas omkring i hela kvarnen och plockade och åto, så att de blevo feta och frodiga och lika lata som Kvarn-Lotta var flitig.

Gumman lät sina blickar med kärlek och belåtenhet dröja vid de olika föremålen i rummet. Det märktes, hur väl hon trivdes med alltsamman. "Han låter mig vila på grö-

na ängar", sade hon halvhögt. "Jaha, ja, då gör han. Tänk, va ja har'et bra här. Han låter mig vila på gröna ängar."

Nu började hönsen släss med sådan energi, att matmodern fick lov att ingripa.

"Skäms du inte, Gamla", sade hon förtrytsamt till den ena hönan, "ska du rent göre å mä kycklingen." Och så daskade hon till synderskan med handen. Det blev nu lugnt igen, och Lotta gick fram till sängen och strök katten över ryggen. Han hade orörlig och med överlägsen min betraktat slagsmålet, men nu reste han sig upp och kurrade inställsamt.

"Tänk, va vi har'et bra, Johannes", sade gumman, och katten instämde med ett belåtet jamande.

Kvarn-Lotta skulle just gå tillbaka till bordet och fortsätta läsningen, när hon kom att tänka på, att det var dags att gå till gården och hämta mat. Det brukade hon göra varje lördag, och då tog hon med sig så mycket, att det räckte hela följande vecka.

Hon lyfte ned spånkorgen, som stod ovanpå hörnskåpet, knöt en duk om huvudet och svepte en grå ullschal om skuldrorna. Sedan ropade hon på katten, som jamade till svar och sprang några steg före henne, stängde omsorgsfullt dörren och började veckans sorgvandring.

*

Kvarn-Lotta var dotter till en torpare på Grimsbygodset. Som femtonårig flicka hade hon kommit i tjänst hos nämndeman Knutsson i Kvarngården, och där blev hon omtyckt av alla för sitt hurtiga väsen och sin raskhet i arbetet. I huset fanns en son, som var jämnårig med Lotta, och till bägges olycka började snart en ömsesidig kärlek spira i de ungas hjärtan. Blodets längtan blev dem för stark, och en ljus vårnatt lekte de kärlekens ljuvaste lek i den gamla kvarnkammaren. Fråmpå sommaren blev det klart för dem, att deras kärlek tänt ett nytt liv, och den upptäckten var ett frukansvärt slag för den stackars unga flickan. Hon hade emellertid en far, som inte var rädd att tala ett allvarets ord med den myndiga nämndemansmorän i Kvarngården, och sedan skörden var bärgad, blev det bröllop där.

Men alltför ofta handla människor fåvitskt, när de tro sig vara kloka och förutseende. Inte ens faderskärleken visar alltid rätta vägen. Det hade varit mycket bättre för Lotta, om hon aldrig blivit gift i Kvarngården.

Den som skötte tömmarna där, var näm-

demansmor själv, och hon hade ingen lust att lämna dem i andra händer, allraminst i sin forna pigas. Hon fortsatte att vara matmodern, och Lotta fick fortfarande vara tjänarinna, men inte längre den omtyckta och gynnade utan den hatade och förföljda. Käramor Britt-Stina kunde aldrig förlåta henne, att hon satt en fläck på gårdsfolkets anseende och rykte, och när hon tänkte på, hur alla hennes planer på ett gott och förmöget gifte åt sonen gått om intet, blev hon hätsk i sinnet och pinade den stackars flickan på alla upptänkliga vis. Att sonen hade större skuld än Lotta, tänkte hon aldrig på. Honom urskuldade hon på alla sätt, som mödrarnas sed är.

Av mannen fick Lotta aldrig någon hjälp i svårigheterna. Han var för svag för att våga opponera sig mot modern, av vars myndighet och karskhet han inte ärvt ett enda grand. Han liknade fadern, som dött ett par år före giftermålet, och denne hade varit foglig och efterlåten samt hade alltid låtit hustrun råda och bestämma.

Lotta blev aldrig annat än piga och barnaföderska. Hennes livslott var tung och bitter och ensam, och hon klagade och sörjde ofta över, att hon inte hade förstånd att gå i kvarndammen den hösten, då olyckan blev uppenbar för henne. Hon fick inte ens behålla barnen. Det enda, hon fick göra, var att föda dem, sedan tog käramor Britt-Stina hand om deras vård och uppfostran, och Lotta fick återvända till sina grovsyslor.

Det var svåra bördor, livet lade på den unga kvinnans skuldror, och hon hade väl dukat under och blivit hård och bitter och hämndlysten, om inte den gamla kvarnen varit. Den blev hennes räddning, och den gav hennes liv mening. Ty livet får värde och betydelse först, när det skänker människorna en uppgift att fylla. Den gamla kvarnen gav Lotta en gärning att utföra, hon var inte en hemlös och onyttig främling längre, hon hade funnit jord att fästa sina livsrotter i, och som hon hade sunt och friskt blod i ådrorna, glömde hon så småningom den första tidens bittra vanda och växte sig under årens gång stark och god.

Kvarnen hade de senaste tio åren berett ägarna idel besvärligheter. Mjölndrandängarna hade regelbundet stulit undan största delen av tullen, så att inkomsterna blev det klenst med. Och så höllo de supgillen i kvarnen varenda natt och levde ett sådant rövarliv, att det blev en visa i hela socknen. Till sist talades det i gården om att stänga kvarnen hellre än att dragas med eländet längre. Då hände det sig till all lycka, att Lotta en kväll skickades dit för att avlösa drängen, som efter vanligheten supit sig full och inte kunde sköta arbetet. Hon gick till kvarnen, och hon stannade där allt framgent.

Så snart hon övertagit malningen blev kvarnens rykte gott igen. Mällden ökades dag för dag, och som vartenda korn av tullen kom huset till godo, gav kvarnen snart mycket goda inkomster. Detta omskapade så småningom Lottas ställning i huset. Hon blev tåld och slapp det ständiga gnatet, ty hon hade blivit en nyttig, ja outhärlig person. Men hushållet styrde fortfarande käramor Britt-Stina, och något inflytande där fick Lotta aldrig. Kvarnkammaren var hennes hem, och så snart hon kom upp till gården, kände hon sig som en främmande. För familjen var

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbroderi m. m. Beställningsavd. för klädningar och lingerie. Anmälningar dagligen 10—5. Prospekt på begäran. 6 frielever.

S:ta Birgittaskolan

Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.

Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika. EMMY KYLANDER.

hon också en främling. Till och med hennes egna barn växte snart ifrån henne. De sade mor till sin farmor och Lotta till henne, som i smärta och nöd givit dem livet. Och så småningom inympade farmodern i deras själar sitt eget förakt för modern. När de blevo vuxna, hade den onda sådden skjutit upp och burit frukt, och då skändes de över sin mor och visade henne uppenbar vanvördnad.

Genomvåta huvudgärdar och rödgråta ögon talade sitt tysta språk om moderns lidande, men det var sällan någon, som märkte dessa stumma vittnesbörd, och så småningom lärde Lotta sig att gömma sorgen djupt i hjärtat och visa alla ett lugnt ansikte. Arbetet blev hennes stora tröst, och kvarnkatten och hönsen fingo den ömhet, som barnen sköto ifrån sig. De fingo dock dela den med den gamla kvarnen. Den var nästan som ett levande väsen, tyckte Lotta. När hon var ledsen, sjöngo stenarna mjukt och tröstande, och när hon var glad, bullrade de och rullade och skrällde, så att det lät nästan som skratt.

Det gamla kvarnhuset hade varit hennes ende vän och förtrogne under hela hennes liv. I dess hägn njöt hon sin korta kärlekslycka, och sedan hade det givit henne skydd och värn och hemvärme under långa år. Inom dess gråa väggar kände hon sig trygg, de vänliga murarna kunde inte livets ondska tränga igenom. Här var hon hemma, och här hade hon känt arbetsglädjen genomströmma hjärtat och gjuta läkedom i dess sår.

Hon kunde inte annat än känna tacksamhet mot kvarnen för all dess godhet, och så hade under årens gång skapats ett underligt vänskapsförhållande mellan henne och det gamla kvarnhuset. Gångna tiders människor hade en dunkel förnimmelse av ett hemlighetsfullt liv hos de döda tingen. Samvaron med människorna hade besjälats dem. De kunde visa fiendskap mot de onda och tjänade troget och träget de goda samt skyddade dem mot olyckor och onda anslag.

Detta var dock icke någon medveten tro hos Kvarn-Lotta som hos många andra, och hon tänkte sällan över sådana ting. Allt vad hon visste och bekymrade sig om var, att hon förnam en fullkomlig trygghet, så snart hon kom innanför kvarndörren, och att hon därför höll av det gamla huset, som om det varit en människa. — —

I den ljusa sommarskymningen gick Lotta sakta och tveksamt genom den lilla kvarndungen upp mot gården. Katten sprang före några steg och stannade sedan för att invänta matmodern. När hon hann upp honom, strök han sig mot hennes kjol och jamade sakta, men hon hörde honom inte. Hennes tankar hade skyndat i förväg, och de voro fulla av oro som alltid, när hon gick åt detta håll.

Då hon närmade sig gården, märkte hon, att där var främmande i huset. Alla rummen voro upplysta, och hon hörde gästernas glam, redan innan hon hann fram till gårdsplanen. Hennes huvud böjdes djupare vid upptäckten, och sinnet blev ännu tyngre. Hon bara önskade, att hon väl hade fått sin matkorg fylld och kunde vända åter till friden och lugnet i kvarnkammaren.

För att inte bli sedd inifrån huset tog hon inte den vanliga vägen över gårdsplanen utan vek av nedåt uthusen och gick därifrån upp mot köksingången, som var på ena gaveln. När hon kom in i köket, stod dörren öppen inåt de andra rummen, men så fort älsta dottern, som nu var husmor i gården, fick se modern, slängde hon igen den med ett missnöjt uttryck i ansiktet.

"Vill ni ha kaffe?" frågade hon sedan bert.

Det stack till i bröstet på Lotta, och hon blev både ledsen och ond. Sorgen försökte hon dölja, men vreden kunde hon inte låta bli att visa, och så svarade hon:

"Nä tack, ja ska inte dricke u för nån'. Ja kan koke kaffe själver, sòm väl ä. Ge mäj bare lite här i körgen, så ska ni snart bli ä mä mäj."

Dottern tog korgen och plockade den full med bröd, potatis, sill, fläsk, kaffe, socker och annat, som Lotta kunde behöva under veckan. När hon var färdig, räckte hon den till modern utan ett ord, och denna tog tigande emot den och gick sin väg.

Det ryckte omkring munnen på Kvarn-Lotta när hon skyndade tillbaka till kvarnen, och hon sväljde energiskt ett par gånger. Gråten satt som en hård boll i halsen och ville upp, men hon tvingade den tillbaka och försökte tänka på trevnaden i kvarnkammaren. När hon öppnade dörren och hörde hönsen kackla, kände hon också lugnet komma. Allt annat sjönk undan och blev oväsentligt. Här hade hon allt, vad hon behövde, och hennes själ fylldes på nytt av tacksamhet och glädje.

"Var mänske har fälle si börde te bäre", mumlade hon, medan hon lagade sin enkla kvällsvard, "ä en får vare glar ä tacke Gud, bare en örker bäre na ä får si nån ljusglimt iblann. Dä finns många, sòm inte har nån gläje i hela väla, men di ä tvungne te leva, di mä. Du får inte vare otacksammer, Lötta, nog ä Gud gor mot däj i alle fall."

När hon ätit, satte hon på kaffepannan och tog sig en tår, och medan hon drack, slog hon upp Davids 23:dje psalm igen och läste de två sista verserna tyst för sig själv. När hon slutat dricka och sköt ifrån sig koppen, sade hon högt: "Jaha, han smörjer mitt huvud med olja och låter min bågare flöda över, dä gör han, dä'."

*

Framemot jul inträffade en dag en händelse, som skrämde Kvarn-Lotta, så att hon höll på att få slag. Hennes man kom till kvarnen i sällskap med en pälsklädd herre, och de gingo och tittade mycket noga på fallet och kvarnen, och Lotta hörde den främmande säga:

"Ja, kvarnen är det inte mycket värde i, men fallet skulle man nog kunna betala tjugufem tusen för."

Knäna veko sig under henne, och hon måste sätta sig på en mjölsäck och vila en lång stund, innan hon kunde fortsätta med arbetet. Skulle kvarnen tagas ifrån henne, det enda hon ägde? Nej, det var omöjligt, det kunde inte Gud tillåta.

När hon träffade mannen nästa gång, frågade hon honom med ångest i rösten:

"Tänker du te sälje kvarna?"

"Näaj, dä ha ja just inte tänkt", svarade mannen, "dä va bare en herre här ä såg på fallet, men han ville inte ge så mycke för'et, så dä va lönt ä tänke på te sälje."

"Behåll du kvarna, Knutssön," sade Lotta och såg sin man i ögonen, "dä blir dä allt mäste förtjänsta mä i längda!"

"Jaja, dä kanske du nog har rätt i," svarade mannen, och Lotta gick lugnad tillbaka till sin kära kammare.

När det började våras, kom mannen en kväll ned till Lotta i kvarnen. Hon såg, att han hade något på hjärtat, men anade inte det förfärliga budskap, han förde med sig. Han gick in i kvarnkammaren och bad Lotta följa med, ty han ville tala med henne. När båda satt sig ned, sade han:

"Jo, sir du, dä ä så, att ja ha sålt kvarna. Han kom tebaks, den där herrn, ä han bjö så bra, så dä va nog bäst te sälja. Ä så va fleckera så envisne, att ja skulle göre mä ä mä dä gamle ruckelt, sòm snart ä uppruttet. Dä blir så store köstninger mä te bygge nytt, så dä ä bättre te vare fri från'et. I möra får vi nog slö igen, för di kommer endere dan ä börjer rive. Den nye ägarn ska bygge någe slags fabrik här."

Slaget kom så oväntat, att Lotta blev alldeles mällös. Mannen tog hennes tystnad som tecken till, att hon gillade hans åtgärd och har gick sin väg igen, glad över, att hon inte gjort några svårigheter.

Det dröjde en lång stund, innan Lotta riktigt fattade, vad som hänt. Hon skulle flytta från kvarnen? Vart? Ja, upp till gården naturligtvis. Ähnej, det var nog inte sant. Det kunde inte vara sant.

När bedövningen började vika, fylldes hennes själ av ett rasande hat till dem däruppe, som togo ifrån henne det enda hon ägde här på jorden. Hon tog fram sin bibel och slog upp berättelsen om den rike och den fattige mannen, berättelsen, som profeten Natan förtalde för David, konungen i Juda, då han hade syndat.

"Det var en rik man —", ja, det var de däruppe på gården. De levde var dag i glädje utan bekymmer för framtiden. De hade fullt upp av allt gott, som livet kan skänka människorna, och de njöto sitt goda och tänkte aldrig på de fattiga stackare, som intet hade.

"Det var en fattig man —", ja, det var hon själv. Hon hade bara ett enda litet lamm, som hon höll så kärt, att hon inte kunde leva, om hon miste det. Hon kunde inte leva, om hon var tvungen att flytta från kvarnen. Nej, hon kunde inte leva.

"Och då en vägfärande kom, tog den rike den fattige mannens enda lamm och tillredde det åt gästen." — Ja, så hade de gjort, de däruppe. De hade tagit kvarnen ifrån henne, det enda, hon ägde, det enda här i världen, som betydde något för henne. Den enda glimt av lycka och glädje, som hon fått smaka, hade kvarnen skänkt henne, och nu plundrade de henne på allt.

Men ve dem. "Den mannen, som gjort detta, är dödens barn." Hon läste om orden ett par gånger och njöt av att upprepa dem. Dödens barn. Dödens barn.

Hon rågade sin själ med hat, och hela hennes varelse ropade efter hämnd. All vrede, som kuvats och bundits under de gångna åren, bröt nu sina bojor och ville tvinga henne till handling. Hon var hemlös, men de kunde också få smaka hemlösheten. Det var så lätt att låta de röda flammorna förtära allt, som var deras, och göra dem lika fattiga som hon var.

Hittills hade hon viljelöst låtit sig ryckas med av vreden, men inför tanken på mordbranden fasade hon till, och allt gott hos henne reste sig till självförsvar. Det var ju hennes man och hennes barn som hon tänkte ont om och önskade ont över. Herre Gud, hur hade hon kunnat bli sådan. Var det så, hon bar bördorna, Gud lade på hennes skuldror.

Nu började en rasande kamp mellan ont och gott i hennes själ. Mannen och dottrarna kunde ju inte veta, vilket värde kvarnen hade för henne. De hade handlat i blindo, som människor så ofta göra, och de hade utan att vilja det tillfogat henne blödande sår. Kanske ville de skona henne och göra hennes ålderdoms dag ljus och lätt.

Ähnej, hon kände dem alltför väl för att tro detta. De brukade aldrig tänka på henne och

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste.

FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

MINA LEVNADS MINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts. fr. n:r 6.)

Kap. 10.

STUDENTMÖTET OCH ANDRA FESTER.

TVÅ ÅR SENARE KOMMO DE DANSKA och norska studenterna till Uppsala. Det var sista gången jag upplevde sådant. Sedan 1864 års dansk-tyska krig hade det varit en lång paus, då skandinavismens stjärna, som före kriget lyste så skimrande, var molnomhöljd. Danmark kunde inte riktigt glömma besvikelsen att Sverige inte hade kommit till dess hjälp i nödens stund. Karl den femtondes privata deltagande för Danmarks sak och hans oförsiktiga telegram om att han själv skulle komma med 30,000 man hade visat sig vara ett löfte som inte kunde uppfyllas. De Geer har i sina minnen framställt situationen som den verkliga var, varav man erfar, att Sverige inte alls var färdigt eller förberett på krig, och att alltså en hastig utrustning av ett större antal trupper, skulle varit en omöjlighet. De många svenska frivilliga, som deltog i kriget, voro inte tillräckliga för att hos danskarne utplåna minnet av att ha blivit lämnade ensamma i farans stund, och tron på skandinavismens idé hade fått en våldsam stöt. — Men som alla idéer, vilka innebära fröet till en sanning släcktes den inte helt genom svårigheterna, och tio år efter kriget tågade åter danska och norska studenter till Uppsala för att återknyta vänskapsbandet med sina svenska bröder. Det klädde alltid Uppsala gott att ställa till fester i stor stil. Hela staden blev då som en enda festlokal, där studenterna voro värdarna, och där Odinslund, Botaniska Trädgården och Slottsbacken erbjödo vackra och ändamålsenliga samlingsplatser.

Ännu kommer jag ihåg, då den danske professor Martin Hammerich talade i Odinslund och huru han i sitt tal yttrade, att man van-



Björnstjerne Björnson och fru Caroline Björnson.

ligtvis säger att kärleken är blind. "Men detta är oriktigt", sade han. "Intet gör just klart seende som kärleken." Han använde denna liknelse på förhållandet mellan de olika skandinaviska länderna. (Huruvida han hade rätt, kan det vara fråga om.)

I det hela levde man under en feststämningens högtryck, och det är ju sällan man bevarar samma temperatur, när livet sedan återtager sitt vardagslopp. Under dessa studentmöters lysande dagar tycktes allting blott vara harmoni och glädje, där studenterna från de olika länderna prisade och berömde sina grannar. Man sade vanligtvis, att svenskarna sjöngo bäst, danskarna talade bäst, och norr-männen voro de bästa till att ropa hurra.

Upe i Botaniskan hade man gjort om den stora gården till balsal, lagt in golv och spänt tak över den. Uppsalas frejdade källarmästare Svanfeldt hade lyckats förvandla den till ett förtjusande rum, och han övervakade alla

arrangemangen med sin vanliga enastående talang.

Det tycks mig att man inte tillräckligt uppskattar och minns, vilka stora tjänster de människor göra sin samtid, som bereda dem en lycklig yttre tillvaro, och för min del finner jag, att källarmästare Svanfeldt förtjänade en staty likaväl — ja mycket bättre — än mången fältherre, som har bragt död och olycka över människor, eller mången oduglig, tarvlig kung, som inte har utmärkt sig genom annat än — att vara kung. —

I Uppsala kunde inte någon större fest anordnas utan hr Svanfeldts hjälp, och han uppfattade mycket fort vilken karaktär festen skulle ha. Allt tog han om hand och allt gick under hans överkommando, så utomordentligt lätt och vackert, att man inte nog kunde förundra sig över hans stora förmåga. När det var dukat till flera hundra människor vid de olika möten och kongresser som beständigt förekommo, antingen inne vid sittande bord eller ute i det fria, — alltid gick det till med en ordning och en precision, som var mycket olik den villervalla, som man annars är vittne till där många människor skola passas upp. Därtill hade han en smak, som förstod att pryda och ordna allt på ett enkelt — jag skulle vilja säga — förnämt sätt, mycket olik vanlig hotellsmak. Och så var han först och sist en "gentleman" i ordets bästa betydelse. Älskvärd och tillmötesgående, utan spår av snobbighet, trollade han fram allt man kunde önska och mera till och försvann sedan utan att begära tack.

Nu hade han omskapat gården i Botaniskan till en strålande festsal. Man hade ju den gången ännu inte elektriskt ljus, men belysningen från många stearinljus verkade tindrande som stjärnor. En större orkester spelade, och ungdomen dansade i en feststämning som betydde något mera än vanligt. Jag dansade också, och med stor glädje, eftersom dan-

hade inte gjort det nu heller. De hade bara tänkt på sig själva, och för dem var det kanske fördelaktigast att sälja. Vad det skulle bli av modern, hade de inte reflekterat över.

Men de hade i varje fall inte sålt för att plåga henne. — Åhnej, så onda voro de väl inte. Men det gjorde ej skilsmässan från kvarnen mycket lättare. De hade tagit den fattiges enda egendom, det var deras stora och ofrånkomliga synd.

Ja, det var sant, men det gav inte henne rätt att bli ond och elak och tänka på hämnd. De fingo nog en gång svara inför den evige domaren för sina handlingar, men hon fick också svara för sina.

Hon hade satt sig vid bordet och gömt ansiktet i händerna, och nu vaggade hon fram och åter och mumlade:

"Var å en får svare för säj. Då får en, då. Så ja får allt själv stå för, om ja blir illaker å inte örker bäre då här. Di stackera får nog sitt, å då å inget te vare glar åt. En får i alle fall inte bli onner å gøre ille, för då andre å illake ve en. En får försøke te då allre siste å örke mä, då Gud lægger på en, å allti å då fälle når mening mä't."

När Kvarn-Lotta vunnit denna stora seger, kände hon sig lugnare och lättare till sinnes. Hon tog ned psalmboken från översta hyllan i skåpet och läste en av sina älsklingspsalmer:

Allt vad vi på jorden äga,
det är allt förgänglighet.
Allt vad här vi älska plåga
är dock blott fåfänglighet.
Som en ström vår tid förrinner,
som en dröm vårt liv försvinner,
men på denna vansklighet
följer själens evighet.

Men lugnet varade inte länge. Hon kom att tänka på, hur det skulle bli, sedan hon lämnat kvarnen, och genast var hon slagen till marken igen av det förfärliga, som inträffat.

Vart skulle hon ta vägen? Ja, den frågan fanns det bara ett svar på: Hon måste flytta upp till gården. Men där kom livet att bli fullkomligt outhärdligt för henne. Hon skulle vara i vägen överallt, och om hon kände gårdsfolket rätt, kommo de inte att sticka under stol med detta. Intet hem någonstans, och så stickord och onda blickar till daglig spis, hur skulle hon orka med ett sådant liv utan att bli ond och elak?

Om hon åtminstone hade något arbete, som kunde hjälpa henne i bedrövelsen. Men vad kunde hon göra? Husliga göromål hade hon vant sig av med under sin långa tjänst i kvarnen, och något annat fanns ju inte. Nej, hon var fullständigt övergiven, utan hjälp och stöd från något håll. Hon ägde ingenting i hela världen, så fattig var hon. Så fattig var hon.

Just då hoppade katten upp på bordet och strök sig jamande mot matmoderns huvud. Det gick en sprittning genom hennes kropp och en ljusning över hennes ansikte. Hon tog katten i knät, strök honom över ryggen och sade:

"Däj får jag fälle behålle i alle fall, Johannes, å du springer nog inte ifrån matmora. Jaa, hönsa tar fälle ingen ifrån mäj heller. Då har ja ju ändå någe. Gud har visst inte riktigt glömt mäj än."

Nästa förmiddag gjorde Kvarn-Lotta en sista rundgång i kvarnen och tog farväl. Hon gick med tårlosa ögon och stelt ansikte och tackade den gamle vännen för allt, hon fått under fyrtio år. Hennes själ var trött till döds, tyckte hon, men hon ville ändå försöka till det yttersta att gå den väg, Gud anvisade henne, utan klagan och förtvivlan.

När hon steg över kvarntröskeln och gick utför den lilla trappan, som ledde från brädplattan utanför kvarndörren och ned på marken, kom dock ångesten över henne så starkt, att det syntes henne omöjligt att orka bära Guds bördor. Hon stannade några ögonblick och föll trött ihop, men därpå samlade hon all sin kraft, rätade upp sig och gick vidare, under det hon mumlade:

"En får försøke, en å tvungen te försøke."

KOSTYM BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A·B·GÖTEBORG



Prisnedsättning i enlighet med de nya garnpriserna, å våra

Möbelyger, Gardiner, Bomullstyger, Mattor.

Prøver på begäran, — — — — —
Precisera vad som önskas. — — — — —
Konstflitens Försäljningsmagasin, Göteborg.

sen under hela min ungdom tycktes mig ha en egen tilldragningskraft, som ett slags musik vartill man själv anger rytmen. — Hemma hade jag emellertid en liten bébé, som på bestämda tider önskade sin mammas närvaro, och mitt under balen följde Forssell mig hem, för att min unge son skulle kunna intaga sin nattliga måltid. Och så åkte vi upp för att fortsätta dansen. Jag kan inte säga annat än att jag numera finner det ha varit ganska lättsinnigt.

När jag minns alla de första åren av mitt liv i Uppsala, är det som en oavbruten rad av fester. Det var promotionsfest vart tredje år, det var alla sorts kongresser, däri människor av alla nationaliteter deltog, det var stora konserter, studentmöten och jubelfester. På dessa olika kongresser gjorde vi ibland bekanskap med folk från andra länder, vilken bekanskap kunde bli en vänskap som fortsattes under många års korrespondens. Sålunda träffade vi på ett naturforskarmöte 1873 en ung schweizare, som hette August Stadler, av vars bekanskap vi fingo mycket glädje. Han talade inte svenska och kände ingen, och vi observerade honom först på ångbåten mellan Uppsala och Drottningholm, där han gick omkring och mycket noga iakttog alla detaljer på båten. Jag vet ej anledningen varför vi kommo i samspråk, men sedan höllo vi ihop de kommande dagarna, då medlemmarna av mötet företogo olika utflykter. Hans syster var gift med en Pestalozzi, som, liksom hans berömda namne, var skollärare. August Stadler intresserade sig också livligt för skolfrågor, och vi kommo att dryfta dem ganska vidlyftigt. Hans åsikter tycktes mig så sanna och sunda, att jag beständigt kommer ihåg dem som den bästa lösningen på den invecklade frågan om varuti och huru den uppväxande ungdomen borde undervisas. Stadler var av den mening, att barnen lära allt för mycket, ha allt för många ämnen och läxor i dessa ämnen. Han trodde, att man skulle göra bäst i att under åtskilliga år inskränka läromaterialet, så att de första klasserna i en skola blott undervisades i ett språk, en gren av naturvetenskapen, en begränsad del av matematiken o. s. v. — När då en gosse blir 13—14 år, kan man först med någon säkerhet observera vart hans begåvning och hans intressen luta, och då skulle man särskilt lägga an på att utveckla vad som tycktes utgöra hans starka sida, och inte som nu är fallet plåga ett barn med att tvinga det att använda tid och krafter på att lära sig ämnen i vilka det aldrig skall nå långt. Lärotiden är kort — vanligtvis mellan nio och aderton år — och ingen kan bli snäll i allt. — Vill man invända, att en skola dock inte kan uppsätta ett särskilt program för varje barn, så kan man svara, att visserligen kan man inte taga obegränsad hänsyn till individen, men säkerligen finns det olika arter av barn: abstrakta och konkreta begåvningar, barn med fallenhet för levande språk, historia, geografi o. s. v. och andra med utpräglade matematiska eller naturvetenskapliga anlag. Då kan man ju tänka sig skolan delad i olika klasser — inte blott för latinare och realister — där barnen med begåvning skulle bringa den till större och snabbare utveckling, än om de

skulle använda tiden att studera mycket annat, som dock icke blir den lärande till någon praktisk nytta i livet. —

Men så kommer den svåra frågan.

Studentexamen! — Till den fordras det väl ännu allt för många ämnen — eller hur?

Utän tvivel är det en stor och allvarsam fråga, som kanske ännu på länge inte får sin rätta lösning. Intet under att den sysselsätter människor och i all synnerhet mödrarnas tankar. Något måste göras — men vad?

Säkerligen kunna de oändliga ämnen, som unga flickor nu för tiden få stoppa i sina ungdomliga hjärnor, ej bli dem till synnerlig hjälp eller tröst i livet. Bildning utgöres dock inte av en massa kunskaper, som äro hopstuvade i ett stackars huvud, och jag finner ofta dessa månglärda unga damer vara både obildade och märkvärdigt outvecklade. Och om det också finns plats för allt detta vetande i deras huvuden, vad nytta ha de därav, när de, som fallet vanligtvis är — gifta sig vid unga år? Det är otroligt med vilken lätthet en ung fru kastar hela bagaget av sin skollärdom i skräprummet. Det låter sig göra mycket fort, eftersom den aldrig har gått henne i blodet men ofta sitter lika ytligt som studentmössan. Därmed vill jag inte säga, att en flicka *intet* skall lära sig, men jag tror att samma förhållande gäller för henne som för gossarna, att det först är vid en fjorton, sexton år som hennes prononcerade anlag visa sig, och det skulle kanske vara henne till större nytta, om hon finge lägga särskild vikt vid att utveckla dessa anlag, än att plöttra bort sin kraft (både den andliga och lekamliga) på en hop kunskaper, vars mål är examen. I vår ytterst materiella tid gäller det huvudsakligen att förenkla allt, att röja undan en massa visset löv, för att få brodden att växa, och därtill skulle det nog bidra, om man toge litet mera hänsyn till personligheterna, när de äro i utveckling, och inte skure alla över en kam. —

Om allt detta samtalande vi med Stadler, som förresten inte alls föreföll som en skolmagister. Han var polytekniker — och en livlig, munter och uppsluppen ung man. Vi tillbragte ett par sköna sommark dagar tillsammans under växlande solsken och strömmande regn. Många år senare besökte jag honom med min dotter i Zürich.



Scen ur "Humoresque", den utmärkta amerikanska filmen, som anses beteckna ett nytt steg framåt för amerikansk filmkonst. Filmen skall i dagarna upp på Palladiumteatrarna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Bland andra främmande som besökte Uppsala var en ung amerikan, som 1873 uppehöll sig där för att göra historiska studier vid biblioteket. Hans namn var mr. Moses, men han hade inte det minsta av judisk härkomst. Hans familj nedstammade från de första skotska puritanerna, som hade flyttat till Amerika, och vilkas medlemmar ofta buro gammaltestamentliga namn. Han hade först uppenbarat sig på en promotionsbal, och Anna Hamilton hade med kol avritat denna tilldragelse i fönsterfördjupningen på sitt rum på slottet. På ena sidan hade hon framställt hur den egyptiske prinsen, omringad av sina tärnor, upptäcker den lille Moses i sin bastvagg i Nilen, där hans mor har utsatt honom. På motsatta vägen såg man mr Moses inträda på balen i Uppsala, där damerna uttryckte sin ohejdade förvåning och förtjusning genom att räkka alla fingrar i vädret, ja till och med svimma av hänförelse. Och onekligen var mr Moses en sällsynt vacker ung man. Då jag inte senare har gjort bekanskap med amerikanare, står han fortfarande för mig som typen för en amerikansk gentleman, och hans fädernesland kunde inte önska sig en bättre. Då hans yrke inte hade att göra med pengar, fick man inte minsta intryck av den penningejäkt och penningehunger som nu alla beskrivningar av Amerika — till och med de som äro skrivna med största sympati — ge intryck av. Hans intressen voro rent ideella, och han själv företedde en genomsund och harmonisk ungdom, lika upplagd för allvar som för skämt, och med detta uppmärksamma och älskvärda sätt emot sin omgivning, för vilket ju de amerikanska herrarna äro berömda. När vi frågade honom om Amerika, svarade han: "Allt är sant som man säger om Amerika, allt gott och allt ont. Det är så stort, att det finns plats för allt." Han var en stadig gäst både på slottet och hos oss och lämnade stor saknad efter sig. Hos Linnells på Lyran hade han också varit, och då hans många vänner en dag voro församlade där efter hans bortresa, föreslog jag att vi alla skulle sätta oss i en krets och sjunga på melodin till ouverturen av "Fingals grotta": Låt oss tänka på Moses! — Låt oss tänka på Moses. — Ja, låt oss tänka, ja tänka på honom, o. s. v. o. s. v. — Han blev senare professor i S. Francisco, och vi veta intet om hans slutliga öden. En gång skrev han till min man, att han ämnade fara till Europa med sin hustru över sommaren, och föreslog att vi skulle träffas "någonstans i det sydliga Europa". Men eftersom detta mötesställe var tämligen obestämt, återsägo vi honom aldrig. Vem vet, om han var med under den stora katastrofen i S. Francisco? I alla fall har han varit mig ett talande exempel på att Amerika innehåller alla slags människor, och att det måtte vara en mycket ensidig och osann uppfattning av européerna, när de mena att man där blott träffar penningespekulanter, och att penningarna är den enda makt som behärskar folket. Skulle detta vara fallet med världens yngsta kulturfolk, då hade man i sanning inte mycket att vänta av framtiden. Men fallet är väl här som överallt, att det bästa låter vanligtvis minst tala om sig.

(Forts.)



Såväl konstnärliga som enklare

A/B SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

FRU RANDI BLEHR SJUTTIO ÅR.

PÅ UNIONSTIDEN HADE DEN norska statsrådsavdelningen sitt residens i det så kallade Norska ministerhotellet, det forna Pechlinska huset, vid Blasieholmshamn. Det låg där nu "diplomathuset" ligger, och hade något förnämt herrgårdsaktigt över sin enkla stil. Det var inte mindre förnämt invändigt. Statsministerns sällskapsvåning var nämligen den största och vackraste i Stockholm, med fem salonger i fil åt Norrström, två väldiga balsalar och en matsal.

Huset gömde också på åtskilliga historiska minnen som spökade för fantasien och gjorde det intressant. Sägner förmälde att *Pechlin* hade hållit sina hemliga politiska möten i den välvda källarvåningen. Där hade således förberetts mordet på Gustaf III och det bredde ett visst kusligt skimmer över de vackra valven. Mystiken ökades när ett oväder bröt ut på hundraårsnatten efter mordet och hundar tjöto omkring huset, så att de väckte och förskräckte barnen.

Men det fanns ett annat mer närliggande hemskt minne, statsminister *Richters* självmord inne i ämbetsrummet i vardagsvåningen. Denna tragiska händelse på Oskar II:s tid är som bekant förevigad i *Björnstjerne Björnsons* drama, Paul Lange och Tora Parsberg.

Men gladare minnen voro lyckligtvis förenade med de gästfria statsministerhemmen. I *Louis de Geers* Minnen läser man om hans vän, den sympatiske excellensen *Sibbern* och hans behagliga hem. Och många minnas ännu festerna hos excellensen *Grams*.

Hos dennes efterträdare, excellensen *Otto Blehr* och fru *Randi Blehr* blev emellertid umgängeslivet i statsministerhotellet mer mångskiftande och mer innehållsrikt än någonsin förr. De kommo med en ny tid och en ny politisk riktning med försvårade konflikter mellan broderlanden voro under uppsegling och deras ställning var ingalunda lätt. Men det dröjde ej länge förr än de hade vänner. I deras hem möttes folk från de mest skilda läger, politiska och vetenskapliga personligheter, litterära och konstnärliga storheter och inte minst en skara glada ungdomar. Här knötes många vänskapsband mellan de båda länderna som gjort sin nytta i påfrestande ögonblick.

Det *Blehrska* hemmet var det angenämaste och tänkbarast gästfria. Excellensen var en ytterst artig värd och fru *Blehr* ett strålande värdinnegeni, som synbarligen njöt av att omge sig med trevna gäster, vilka tack vare hennes otvungenhet kände sig hemmastadda från första ögonblicket.

Hon förde stämning och gott humör med sig och hade en talang att få alla gäster att känna sig à son aise. Ingen har väl upplevat en död punkt vid det *Blehrska* middagsbordet, där visserligen charmant mat och dryck serverades, men dock aldrig blev huvudsaken. Det andliga innehållet blev vad man framför allt kom ihåg från en bjudning hos *Blehrs*. Där bjöds ofta på god musik och det var alltid en vis flykt över konversationen som över de med konstnärssinne gjorda arrangementen antingen sällskapet var stort eller litet.

Jag minns statsminister *Blehrs* första stora kungliga bal 1893 för ett par hundra personer, då det danska kronprinsparet gästade kungahuset och kungen jämte sina anhöriga hade mottagit inbjudan till balen. Den i "societén" på den tiden sedvanliga stelheten var som bortblåst och alla, både äldre och yngre, deltog i dansen, åtminstone i fransaiserna,



Fru Randi Blehr.

med liv och lust. Den ena balsalen var prydd med en målning av *Georg Pauli* och en effektfull tapetfris av prins *Eugen* och för övrigt bjöd varje rum på någon särskild konstattraktion eller något som gav osökta samtalsämnen.

Det talades sedan länge om den sällsynt vällyckade balen. Statsminister *Blehrs* voro då redan efter två år vad man kallar populära, men deras vistelse i Stockholm avbröts av ministärskiftet 1893. De återkommo emellertid 1898 för att stanna till 1903 då excellensen *Blehr* blev den norska regeringens chef i Kristiania.

Då var det med stor saknad deras vänner och bekanta sågo dem draga bort. Perongen på centralstationen var tätt packad av avskedstagande. Officiella representanter både från in- och utlandet hade infunnit sig, och det var tydligt att familjen *Blehr* hade gjort sig omtyckt.

Bland de utländska diplomaterna hade statsministerparet också fått flera vänner på grund av sin universella läggning. *Blehrs* äro båda lika starkt internationellt intresserade och ha alltid varit aktivt fredsvänliga.

Detta kom vid flera tillfällen till synes redan här, och har sedan dess kommit till vidare utveckling. *Otto Blehr* har bland annat varit Norges delegerade vid Nationernas Förbunds möte i Genève 1920. Och fru *Blehr* har länge varit ordförande i Norske Kvinders Fredsforbund, liksom hon är medlem av International Council of Women's freds- och skiljedomskommitté.

Randi Blehr har alltid varit en ivrig förkämpe för kvinnans rätt som människa och medborgare. I Stockholm samlade hon några gånger framstående kvinnor från olika arbetsområden omkring sig och talade fredsord till dem, ord som grodde i mängens sinne och bar frukt.

I sitt hemland har hon varit en av dess verksamaste kvinnor allt ifrån den tid då hon bodde i Lærdalen och upptäckte den gamla norska bildvävnadskonsten, som ännu levde hos en gammal gumma. Genast startade hon en vävskola och räddade därigenom den gamla bortdöende konsten. Denna skola blev föregångaren till det Norske Billedväveri där fru *Blehr* blev ordförande och fru *Frida Hansen* föreståndare. Vackra väggbonader från denna officin finnas både i vårt Nationalmuseum, på Nordiska Museet och på ett flertal utländska muséer.

Som ordförande i Norsk Kvindesaksforening har fru *Blehr* i ett tjugotal år med brinnande nit tagit del i all kvinnosak och alla kvinnliga företag. Det husliga området har legat hennes hjärta nära. Hon är själv en i minsta detalj kunnig husmor som kan lära upp lantflickor i kokkonsten och har därför varit ett ypperligt stöd vid Norsk Kvindesaksforenings upprättande av en fackskola i huslig ekonomi på Nordstrand vid Kristianiafjorden. Man kan inte uppräknat allt vad hon har tagit initiativet till, men en privat kommitté för arbetshjälp åt de arbetslösa under några svåra år får ej glömmas. Inte heller alla de värdefulla uppslag och goda handtag hon givit vid allehanda välgörenhets- och konstnärstillställningar. Till allt och alla räcka hennes varma hjärta och hennes outtömliga idériakedom, och hennes varma fosterlandskärlek vilseleder henne aldrig från den väg som för till inbördes samförstånd.

Hon har bevarat sin kärlek till Sverige och svenskarna och har sedan hon lämnade vårt land ständigt bevisat den i gärning så ofta ett tillfälle givits. Det var därför helt naturligt att ett sjuttio-åttioal personer i Sverige sände henne en vacker gåva, tre skålar i hamrat silver, på hennes sjuttioårsdag den 12 februari i år. De önskade visa att ännu lever *Randi Blehrs* minne hos tacksamma vänner och bekanta.

ANN MARGRET HOLMGREN.

Bombastus.

*Bombastus, furste av Dschinnistan,
är hemlös på jordens ring,
ser stjärnor stockna och blommor dö
och finner platt ingenting.*

*På Sevillas torg har han dansat och lett,
tills hans hjärta av sorg förblött,
i en nordlandsbjörk har han ristat sitt
namn
så trädet förtvinat och dött.*

*Olympen har ekat av hans hån,
och hans tunga blev blod i hans mun,
i en fiskarhydda han legat på knä
och stirrat i tomhetens brunn.*

*För andra är jorden en täppa med kål
och en kulle med fridens ord.
Bombastus, furste av Dschinnistan,
blir hemlös ännu under jord.*

CARL-AUGUST BOLANDER.



PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö



Tuppens Zephyr
och Ni köper ingen annan.

"SVEAS DÖTTRAR I RIKSDAGEN."

NÅGRA RANDANMÄRKNINGAR TILL ELIN WÄGNER'S ARTIKEL.

ELIN WÄGNER HAR UTI IDUN N:R 6 för i år uttalat några reflexioner och förutsägelser med anledning av den nu uppnådda kvinnliga rösträtten. Som vanligt är hennes inlägg klart, logiskt och ärligt. Man har när man läser Elin Wägner alltid en säker förmåelse av intelligens, omdömesgillhet, erfarenhet och intuition.

Efter att inledningsvis ha gjort en välbehörlig erinran om att den kvinnliga rösträtten lika litet löser kvinnofrågan — det var nämligen de första tidernas optimistiska profetia — som den manliga allmänna rösträtten löst arbetarfrågan, fastslår hon: "Proportionalismen... kommer att obehörligt tvinga kvinnorna in i partierna, in under de givna beteckningarna och programmen. Samtidigt som de ha en känsla av att de väl kunde behöva hålla ihop i många ting, veta de, att de för att uppnå praktiska resultat måste arbeta inom och genom de existerande partierna och därvid hålla sig vid deras program." — Att de härliga löftena om allt vad kvinnorna skulle åstadkomma och självsäkerheten från rösträttskampens första klang- och jubeldagar småningom övergått i eftertankens kranka blekhet är ju gripbart för alla som följt med hela denna rörelses utveckling. Men den som för 20 år sedan vågade framföra samma tal som nu Elin Wägner om partifällornas stängsel — även utan proportionalismen, hade nog faktum ställt sig på ungefär samma sätt — den blev beskyldd för att "svika kvinnosaken". "Det vore synd att säga", fortsätter fru Wägner, "att kvinnorna under riksdagsdebatten välkomnades med några större förhoppningar ens av sina vänner och förkämpar; det tycktes som om man tänkte om kvinnorna: de äro inte bättre de än vi". Jag fruktar att denna mening i framtiden kommer att visa sig vara den riktiga. "Det var", heter det vidare, "som om man knappt vågade tro, att de (kvinnorna) skulle visa sig annorlunda, egenartade, självständiga." Jag antar att i denna framställning ligger en deklaration från Elin Wägner, att hon vågar tro, helst som hon tillägger: "Varenda självständig kvinna som kan smuggla sig in i riksdagen kommer alltså att bli en glad överraskning." Här sätter jag mitt första frågetecken. Hur tror fru Wägner, att självständighet skall lyckas hävda sig mer *inom* än utom riksdagen? Hur skulle kvinnorna där mer än männen komma undan partibanderna, de redan på partimötena fastställda röstsedlarnas ja eller nej, det valprogram på vilket de gjort sitt inträde? Och om man nu tänker sig en kvinna som inom riksdagen skulle visa sig äga le courage de son opinion även då denna är en annan än det egna partiets, hur går det då med omvalet? I orden "smuggla in" synes mig fru Wägner vilja anvisa en utväg att lite smått lura elektorerna, men hur länge lyckas det? För kvinnorna skulle helt säkert liksom för männen i riksdagen ett sträckande av tassarna utanför partifällan betyda genomfall vid återval.

Mitt andra frågetecken sätter jag vid följande resonemang av fru Wägner. "Det ligger just rätt nära till hands att tro, att de första numren av kvinnliga politiker skulle bli mest oslipade och egenartade, medan de sedan mer och mer skulle akklimatiseras och finna sig efter normaltypen. Men vid närmare eftertanke står det klart för en att det bör bli tvärtom. Osäkerheten gör alltid osjälvständig,*

* (Kurs. av G. L.)

först säkerheten ger mod att vara sig själv. Men är det inte så att de kvinnor som i förstone komma att hedras med väljarnas förtroende äro raka motsatsen till allt vad osäkerhet och osjälvständighet heter och väl förtrogna i ett eller annat avseende med allmänna värv, t. ex. en Emilia Broomé, Axianne Thorstenson, Mia Leche-Löfgren, Signe Bergman, Elin Wägner, för att nu nämna dem som ligga mitt eget valmanshjärta närmast. Därtill kommer att till en början väl så pass få kvinnliga kandidater sättas upp, att man kan i hög grad gallra och stanna vid prima kvalitet. Då däremot, allteftersom massorna välla fram, antalet ökas, men kvaliteten försämras. Jämför t. ex. de män som först sattes in i riksdagen av socialdemokraterna och de som nu åka in på samma trosbekännelse! Liknelsen med den unga konstnären i hans första försök haltar betydligt. De kvinnor *vi* ha att tillgå för politiska värv motsvara ej de unga trevande konstadepterna utan de mogna, målmedvetna konstnärerna. Men ändå

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.



Adle Brandt.



Elfrida Andrée.

DEN 1 FEBRUARI AVLED FRU ADLE Brandt, änka efter framlidne kyrkoherden J. Brandt i Borrbj, Skåne, i en ålder av 80 1/2 år. Hon var en äkta kärnkvinna av den gamla stammen. Som prästfru vid sin makes sida räckte hon till för allt och alla. Bland hennes många intressen kan nämnas det för skånsk hemvävnad, varåt hon ägnade både praktisk verksamhet och författarskap. — Efter sin makes död bodde fru B. kvar i den församling för vilken hon betytt så mycket, hedrad och älskad av alla, ända in på sin sena ålderdom färdig att med råd och dåd hjälpa dem som behövde henne. Den 10 febr. fördes hon till den sista vilan på Borrbj kyrkogård.

Fru Brandt, som själv var älst av 21 syskon (samtliga barn till den i Skåne välbekante kyrkoherden J. D. Cederberg och hans maka) var moder till femton barn, av vilka ännu tio äro i livet. Av de sex döttrarna äro tre gifta. De fyra sönerna äro Henrik, livförsäkringsinspektör i Thule, Carl, gymnastikdirektör i Nizza, Gustaf, teol. doktor, läroverkslärare i Stockholm, Erik, folkskoleinspektör i Södra Dalarnas distrikt.

70 år fyllde den 19 februari organisten i Göteborg, Elfrida Andrée. Fröken Andrée var den första kvinnliga organisten i Sverige. Som organist i Göteborgs domkyrka verkar hon allttjämt, avhållen för sin personlighets skull och beundrad för sin skicklighet.

Fröken Andrée innehar sedan 1895 Literis et artibus och är sedan 1879 ledamot av Musikaliska akademien. Också som kompositör har hon gjort sig känd.

Om hemmets, speciellt kökets, elektrifiering, kommer att i nästa nummer påbörjas en enquête med sakkunniga, vilken torde komma att bli av stort intresse för våra husmödrar.

måste de lära sig skillnaden mellan det politiskt-opportunistiska och det individuellt-mänskliga samvetet.

Säkerhet, mognad och mod äro egenskaper sorgligen av nöden i dessa tider, säger Elin Wägner, "då vi nu med... skräck... börja se... att vi så sakta krypa tillbaka till de gamla förhållandena: allianser, kapprustningar, hemlig diplomati, och de gamla inbördes stridigheterna, de gamla samhällsformerna." Mannen begär av kvinnan, att hon framför allt bör komma med något nytt, ha mod att säga emot honom. Kollektivbegreppet kvinnan mot kollektivbegreppet mannen ger alltid en mer eller mindre otillfredsställande utgångspunkt, inte minst i fråga om politik. Hade man tillgång till en statistik tror jag det skulle visa sig, att arbetet för de av fru Wägner uppsatta idealen och fasthållandet vid kapprustningar och de gamla samhällsformerna uppvisa män och kvinnor i en sådan proportion, att det ej motiverar en uppdelning i manligt och kvinnligt. Och vare sig män eller kvinnor lyfta idealets fana, så sker det främst som människor. Det är *mänsklighet* i dess yppersta, mest vidsträckt bemärkelse, vi behöva i den politiska försumpningen.

Orsaken till den nuvarande tröstlösheten politiskt sett ligger ej i frånvaro av kvinnornas insats, den ligger i masskulturen. Och det utvecklingsstadiet måste vi genomgå; det går aldrig att hoppa över. Jag erinrar ett ord av framlidna professor Elsa Eschelson. När någon en gång inför henne bekände, att hon ej var entusiastisk för den kvinnliga rösträtten, därför att hon ej trodde vidare på kvinnorna, svarade Ebba E.: "Det gör inte jag heller, men — jag tror lika lite på männen." De Sisyfusböck som nu ligga i vägen för mänsklighetens väg framåt mot både till väsende och omfång andra och större ideal, dem komma ej kvinnorna som kvinnor att undanröjda. Det arbetet beror av faktorer gemensamma för män och kvinnor, liksom egenskaperna "säkerhet, mognad och mod" — eller deras motsatser äro det.

En sak som ovillkorligen ligger mera för kvinnan än mannen är vad jag skulle vilja kalla den hysteriska frasen, den improduktiva gesten. Jag erinrar t. ex. om den kvinnodeputation som någon gång under kriget reste omkring till de olika statsöverhuvudena och bad dem göra fred — en färd som någon patetisk deklamator visst kallade för "kvinnornas via Dolorosa"! Dylika improduktiva gester, gjorda med pretention, böra kvinnorna söka akta sig för i det politiska livet.

P. S. Sedan detta skrivits läser jag i en daglig tidning följande mycket betecknande uttalande med anledning av riksdagens avslag på den av regeringen föreslagna kaffetullen:

I riksdagskretsar göres gällande att orsaken är att de som hyste en från partimajoritetens avvikande mening voro bundna av ett med tre rösters majoritet fattat partibeslut. Samma beslut torde det vara som tystat munnen på hr Thorsson, vilken eljest icke brukar saknas bland talarna i budgetdebatter, och den mäktige partichefen själv lär enligt vad malicen påstår fallit offer för den munkorgsukas, som en gång förmådde Z. Höglund och hans mindre disciplinära riksdagsmän att lämna den högersocialistiska riksdagsgruppen.

GURLI LINDER.

Institut för kroppskultur. Halldis Stabell

Kurser och privat undervisning i kroppskultur för vuxna och barn. Anmälningar mottagas mellan kl. 11-12.
Odengatan 74^m Telefon Riks 2318

I VARJE HEM

**bör finnas
IDUNS KOKBOK**

Frödingsminnet



firades den 13 februari i Stockholm på det vackraste sätt i och med avtäckningen av skaldens byst på Djurgården. Å bilden upptill t. v. ser man doktor E. A. Karlfeldt hålla sitt minnestal över skalden, innan täckelsät faller från Rafael-Rådbergs mäktiga herm. Efter avtäckningen talade d:r Karl Wåhlin å Författareföreningens vägnar; å bilden upptill t. h. ser man honom just framföra de svenska skriftställarnes hyllning till deras store broder. Bilden nedtill t. v. visar det långa tåget av studentmössor på väg till högtidligheten på Djurgården, följt av stora folkmassor. Nedtill t. h. ser man de inbjudna somlade före avtäckningen runt bysten, vid vilken placerats de olika studentkårernas samt Uppsala studentkårs och Värmlands nations standarer.



Till Gustaf Frödings minne. Av Helena Nyblom.

En av de få — de mycket få! —
som hört naturens hjärta slå
med starka fulla slag. — —
"Han lyssnade till den kallande,
den lockande, den vallande
rösten som liknar en bergbäck's fall —
— följde och gick och gick vilse i vall".

En av de få — de mycket få!
som kunna människor helt förstå. —
"Forntid, nutid allt som är,
var den vilsne målarn lika kär.
Och det friska som det kränka,
skratt och sorgetårar, natt och dag,
målar han med samma välbehag."

Där var solskensglitter,
skämt och fågelkvitter
i hans dragspel och guitarr.
Munter dans på logen,
svärmeri i skogen,
doft från vilda snår och granens barr.

Men allt han led i ensamhet,
i ångstens svåra stunder,
förvandlar sig — o under!

för oss till diktens härlighet. —
Vi känna med ett leende,
hur sannt, hur djupt han biktade,
och varje rad han diktade
var skriven med hans hjärteblod.
Hur ömt, hur stilla han förstod
att värna kärleksfullt om dem
som vandra utan tröst och hem! —
Intet var honom skrämmande,
intet mänskligt främmande.

Vi voro för tarvliga och för små,
att rätt hans varma hjärta förstå,
då ännu hos oss han var kvar.
Men vid sin död
han gav oss bröd.
Vi leva av hans överflöd,
av allt han gav och var.

Kanske så alltid sker, att först
den släcka kan sin samtids törst,
som själv får grymt försmäktat?
I denna värld
av lögn och flärd
det går en gammal törnestig,
en stig för allt det äkta!

VAD BLIR DET AV DEN UNGA TALANGEN?

VAD BLIR DET AV ALLA DE UNGA TALANGERNA? Ställer man den frågan till någon av dem, som framför andra ha att leda och utbilda de unga till ett kommande värv i teaterns eller den bildande konstens tjänst, så svara de helst inte. De ha sett så många löften, som aldrig blevo annat än löften, de ha sett så många flygfärdiga unga förmåga, som när de släpptes ut på egen hand, tappade vägen.

Om man sålunda frågar ledaren av Dramatiska teaterns elevskola, hr Frans Enwall, om vad den eler den unga lovande kraften bland hans elever tecknar till att bli, svarar han försiktigt: Det kan man inte veta. Vi ge våra elever den bästa utrustning med på vägen och de kunna förefalla begåvade och utmärkta, men likväl kan det slå slint för dem, när de komma ut på scenen. Detta obestämbara något, som heter publiktycke, kan man aldrig beräkna på förhand.

Fru Maria Schildknecht-Wahlgren berättar som sin erfarenhet, att det i allmänhet är de unga männen som arbeta mest målmedvetet. Ofta är det för de unga flickorna, som om scenen bara vore vägen till giftermålet. Inte så sällan kan man få se, hur de unga flickorna gå där länge och "drömma och dräsa", och så med ett tag vakna de plötsligt upp och bli till något. Inom parentes sagt skall man nog ofta kunna göra samma iakttagelse på kvinnliga talanger på andra områden: de kunna gå där och vegetera genom år, tills talangen helt oväntat skjuter friska skott, liksom under inverkan av någon osynlig värmekälla.

Det kan ju vara många olika motiv, som driver folk till scenen, men vad sägs om detta:

En slaktarfru kom en dag upp till fru-Schildknecht med sin fjortonåriga dotter, som tycktes lova huvudsakligast att bli mycket fet. Mamman undrade om inte flickan lämpligen borde söka komma in vid teatern, "för hon ljuger så vådligt bra".

Till hr Personne kom det en dag upp som inträdessökande en yngling, som stammade. — Men generar inte stamningen er? frågade Personne. — N—n—nej, om det inte generar herr P—personne, så inte gör det mig något.

— Som en kuriositet minns man också, hur en inträdessökande bad att få prova in som — välnaden i Hamlet.

De pjäser, de unga förhoppningsfulla oftast vilja visa sig i vid inträdesprövningen, äro Mäster Olof, Hamlet och Bröllopet på Ulvåsa. Och alla flickor nu för tiden vilja spela Dunungen!



Thecla Ahlander. Efter ett nytaget porträtt.



"Vad skall det en gång bli av den 'unga talangen'?" — Maria Schildknecht-Wahlgren med sin lille son.

En plåtslagaregesäll i Göteborg fick som sin inträdesroll Gert i Riddar Bengts hustru. Hans framställning var utmärkt. Men nästa roll gjorde han

precis på samma sätt. Han var helt enkelt Gert, plåtslagaregossen.

Bland de elevskolans unga från senare åren, vilka man hoppades mycket av under elevtiden och som också infriat löftena, nämner fru Schildknecht Tora Teje, René Björling, Uno Henning och Jessie Wessel.

En annan av elevskolans lärarinnor, fröken Thecla Ahlander, berättar från sin egen elevtid det onekligen lustiga draget, att eleverna huvudsakligast ssyselsattes med att läsa Paul de Kocks romaner. Inte för att man befarade, de skulle förstå någonting, men "det var en så god övning i franska". Också fröken A. prisar Tora Teje som elev såsom en av de mest begåvade elever man hade haft på länge. Redan under det hon ännu gick i folkskolan, røjde sig för resten hennes anlag.

Också till en konstnärinna utanför de sceniska lärarinnornas led, fröken Tyra Dörum, ställde vi den delikata frågan om de unga talangerna. Hon svarade kort och uttrycksfullt: "De unga talangerna klara sig alltid! Det är värre för de gamla!" — Ja, ja, förvisso: talangen är till en början ett kapital, men övergår så småningom till att bli en skuld, man skall betala räntor på.

Det kunde också vara intressant att tänka på var våra "unga talanger" komma ifrån. Bland scenens folk komma många ur synnerligen enkla levnadsförhållanden. En av våra bästa skådespelare började en gång i tiden vid teatern som maskinarbetare. En bekant skådespelerska var ursprungligen tjänarinna, och likaså en icke obekant sångerska.

Detsamma gäller ju också stundom penselns män. En bekant tecknare började som plankstrykare i någon småstad och upptäcktes av någon mecenat just framför sitt plank. Men det motsatta kan också inträffa. En målarinna kom en dag till Kiruna för att utföra något dekorationsarbete. Hon fick hjälp av en målarmästare och hans två gesäller. Rätt som det var sade den ene gesällen: Känner inte fröken igen mig? Vi voro kamrater på Högre Konstindustriella (högsta avdelningen i Tekniska skolan).

Vid konstakademien och konstskolor gäller detsamma som för skolorna för den sceniska konsten: det är ytterst vanskligt att ställa något horoskop för de unga talangerna. De kunna synas styra ut i livet under de bästa stjärnor, och likväl blir det ändå (Forts. nästa sida.)

EN TYSK DAM, SOM VAR GIFT nere i Skåne, sade en gång: "Hade jag, innan jag gifte mig med Fredrik, bättre förstätt vad han sa", så hade jag nog inte blivit så förälskad i honom." — I hans brutna tyska hade hon tydligen lagt in mera djupsinne än där fanns!

Hennes öde var onekligen en smula tragiskt. Men hennes medsystrar i detta landet bruka i allmänhet trivas bra och vara lyckliga även sedan de börjat förstå språket, makens och landets i övrigt. Genom personer, man träffar, kan man t. o. m. få det intrycket, att t. ex. engelskor, vilka som gifta komma att slå sig ner i det här landet, ha mycket svårare att finna sig tillrätta här än tyskor. De senare ha lätt för att bli svenskor, samtidigt som de i anseende till sina dygder alltjämt äro tyskor.

I Stockholm — med avläggare i Göteborg — finns det en tysk kvinnoförening, Deutscher Frauenbund, som i dagarna firat tioårsjubileum. För man glädjen att vara med på en av föreningens sammankomster, känner man där något av det bästa i tyskt kvinnligt väsen slå mot sig. I för-

TYSKOR I SVERIGE.



Fru Hildegard Berthold.



Fru Anny Nadolny, tyske ministerns i Stockholm maka.



Fru Martha Schumburg.

eningen (som i Stockholm har ca 150 medlemmar, födda tyskor, som bo i Sverige, eller svenskor, födda av tyska föräldrar) mötas de mest represen-

tativa tysk-svenska damerna med de "Fräuleins", som till det främmande landet föra sin duglighet och anspråkslöshet. Där är tyske ministerns i Stockholm fru, föreningens hederspresident, Anny Nadolny, f. Matthiessen, en så älskvärd och i sin enkelhet utsökt fin dam. Där är förste ordföranden, fru Hildegard Berthold, f. Platner och andre ordföranden, generalkonsulinnan Martha Schumburg, f. Giesecke, som begge med energi och klarhet förena det goda tyska gemytet. Där är bland medlemmarna den unga prinsessan Gisela av Wied, hurtig och rättfram till sitt väsen, makan till f. kommandören på "Albatross", vilken nu idkar affärsverksamhet i Stockholm m. fl. m. fl.

Sammanträdena hållas var fjortonde dag, och eftersom man enligt tysk tradition aldrig för det praktiska glömmet det andliga, bjuds där då också alltid även på musik, uppläsning etc. Tioårsjubileet firades med en mycket angenäm fest. En utmärkt förening som kunde tjäna till förebild för liknande på andra håll!

IDUNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

DEN LILLA ARISTOKRATISKA BYN Centurano, som helt och hållet bestod av eleganta villor, åtskilda av smala vägar och blommande häckar, låg och teg i regnet. I hörnet av stora landsvägen, som leder till Caserta, åstadkom regnvattnet rentav en översvämning omkring den *Fontana*, som Ferdinand av Bourbon skänkte sin favoritbarberare Michelangelo Viglia. Den långa, dystra, fuktiga dagen dog långsamt bort i en regnskymning, som redan såg ut som afton. Icke ett ljud. De sista sommargästerna höllo sig inomhus, gäspade, halvsovo, sågo genom fönstren ut i den avlövade och uppblötta trädgården, där månadsrosorna hängde med huvudet, de små dammarna, som prickades av regnet, spaliererna med passiflora, som stycktals var nedriven, så att man såg de kala träribborna, som revbenen på ett skelett. I ett av fönstren såg man ett gammalt blekt ansikte och en röd sammetskalott; det var domaren i Santamaria cavaliere Scardamaglia. I ett annat syntes en dam med alltför skarp örnäsa och långa kinder, signora Magalotti, hustru till ingenjören, som hade uppsikt över arbetena i kungliga slottet. I den övertäckta loggian, som hörde till advokaten Farinis villa, sprungo hans barn och lekte och höllo oväsen och blötte ner sig överallt; deras barnpiga Francesca satt med sin stickstrumpa i balkongdörren, men brydde sig ej om att tillrättavisa dem. Det öste ner ur taktännorna. Tunnorna, som skulle samla upp vatten till

bara den stjärnan Malört, som återstår dem till slut. Vad beror det på att så många unga begåvningar inte lyckas? Svårt att svara: det kan bero på brist på energi, på att de på något sätt komma in på fel bog o. s. v.

Ett faktum är att, om man ser på konstnärsgenerationerna i stort, tycks det liksom gå i vågberg och vågdalar. Av den generation som gick på akademien omkring 80-talet, ha alla, som över huvud taget lovade något, också blivit något: det var Oscar Björck, Carl Larsson, Ricard Bergh, Bruno Liljefors m. fl. m. fl. Så dröjde det en tid, innan nästa ynglingaskara var färdig att bära upp en ny våg: det var Carl Wilhelmson m. fl. Nu tycks åter en ny generation vara på toppen — men därom må man yttra sig om tio år.

Ha de kvinnliga konstnärerna svårare att utveckla sin talang än de manliga? På sätt och vis. Därför att de ha svårare att slå sig fram, särskilt nu när konkurrensen på området är så stor. Och en akademilärare och konstnär som Oscar Björck menar också, att vad som ofta brister hos konstnärinnan är helt enkelt den fysiska styrkan. Ty det skall ju ej ringa fysisk uthållighet till för att med kraft fullborda en tavla. För att nu inte tala om att en skulptris utför också ett rent kroppsarbete, lika tungt som många mäns. Så kommer ju slutligen också det till, att gifter konstnärinnan sig inte, så är det oftast galet, och gifter hon sig, så får hon, genom konvensans, praktiska skäl o. s. v., en hel del små och stora plikter, som lätt splittra hennes konstnärsskap.

familjens tvätt, runno över, husväggarna voro fläckiga av fukt, som om de varit rostiga.

Bakom de stängda fönstren på sin balkong satt Caterina och såg ner på den överfulla fontänen, varifrån vattnet droppade på marken. Hon försökte skärpa blicken, se nedåt Casertavägen, men regnet hindrade henne från att se något. Hon fortfor att betrakta fontänen i hörnet och läsa de bägge första raderna av den dumma inskriptionen:

*Diemmi dell'acqua Giulio
Un rivoletto il Re.*

Men det tröttade henne. Hon började åter sy. Hon satt vid balkongfönstret med ett litet sybord framför sig; på detta lågo nystan, nålhuset, nåldynan, större och mindre saxar och några buntar kantband; bredvid stod en stor korg med nytt linne, som skulle fällas. Hon höll nu på att fälla en damastservett; fyra voro redan färdiga och lågo hopvikna på bordet. Hon sydde långsamt, utan att brådska för mycket och utan att trötta sig med arbetet, med lugna, harmoniska rörelser. Då hon klippte av tråden, vände hon sig ett ögonblick utåt vägen, för att se, om ingen kom. Sedan grep hon sig åter tåligt an med sömmen och strök på fällen med nageln, för att få den jämn. En gång kom ett buller ned på vägen henne att springa upp; hon släppte sömmen och stod där och väntade. Det var täckvagnen, vari advokaten Farini kom hem från Nola, där han hade varit i ämbetsgöromål. Då advokaten steg ur, tog han artigt av sig hatten för henne. Trots misräkningen hälsade hon på honom med ett vackert småleende och följde med blicken advokaten, medan han gick upp till barnen, som räckte ut armarna mot honom genom loggians gallerverk, skrikande av förtjusning.

Åter böjdes den regelbundna profilen över den blomliga damasten, och de flinka fingrarna drogo nålen ut och in. Caterina tycktes ha växt, men hon hade ännu en viss barnslig finhet i sina täcka drag. Blicken i de grå ögonen hade blivit mera fast och bestämd, kindernas form hade blivit fylligare, hakan mera energisk. Över den tämligen låga pannan låg det kastanjebruna håret i två litet vågiga breda slingor. I nacken var det samlat i en tjock fläta, som sammanhölls av en ljus sköldpaddnål.

Hon bar en kort elfenbensvit morgonklänning av kaschmir, hårt åtsittande i livet — en reminiscens av koketteriet i skolan. Om halsen hade hon en yvig, crèmefärgad spetskrage, i vilken hakan begravdes och vars gula färg framhöll den skära rodnaden på hennes kinder. Rynkade spetsar kring handlederna. Inga smycken. Endast på högra handens ringfinger bar hon en slät guldring. Över hela hennes gestalt vilade en prägel av enkelhet, lugn och glad belåtenhet.

"Skall jag tända ljus?" frågade huspigian Checchina, som kom in.

"Vad är klockan?"

"Snart sex."

"Vänta litet till."

"Och herrn, som inte kommer!"

"Han kommer nog."

"Herre Gud, vad han skall vara våt!"

"Det är han inte, ska vi hoppas. Är allting färdigt i sängkammaren?"

"Ja."

"Då kan du gå."

Checchina gick. Caterina tog ej i tu med sömmen på nytt. Hon kunde ej se längre, och hon hade sagt till, att lampan ännu ej skulle tändas, för att inbilla sig, att det ännu ej var så sent. Men Centuranos lykttändare var redan, med paraply över sig och insvept i sin vaxdukskappa, i färd med att tända de få fotogenlyktorna nere på vägen. Caterina gav sig till att ordna linnebuntarna i skymningen. Checchina blev otålig och kom in med ett par ljus.

"Köksan frågar, vad hon skall göra."

"Hon skall vänta."

"Hur länge?"

"Till klockan sju, liksom i går."

Men plötsligt hördes ett svagt skall på avstånd nerifrån vägen.

"Det är Fox", sade Caterina lugnt. "Nu kommer herrn".

Nu blev det liv och rörelse i huset, dörrar öppnades och stängdes, och snart hördes en stark, klangfull röst nere på gården:

"Ici, Fox, ici, stackars djur! Ici, Diana, du är ju våt som en tupp. Caterina! Caterina! Matteo, tag hand om bössan, den är full med vatten. Caterina!"

"Här är jag", sade hon och böjde sig fram över trappan.

Ett stort, mörklockigt huvud under en grön jägarhatt av filt, en herkulisk gestalt i sammetsjacka, läderbyxor och högstövlar visade sig på de nedersta trappstegen. Han klirrade med sporrarna, klatschade med piskan, skratade med full hals, och våt som han var från topp till tå, tog Andrea sin hustru om livet, lyfte upp henne som ett barn, tryckte henne mot sitt breda bröst och kysste henne lidelsefullt, nästan brutalt, på ögonen, läpparna och halsen.

"Nini, Nini", sade han mellan de smållande kyssarna.

"Äntligen är du då hemma", viskade hon småleende och rodnade, i det kammen föll ur hennes hår.

"Nini, Nini", fortfor han och gömde sin stora näsa i hennes mjuka halskrås.

Sedan satte han ner sin hustru på golvet, drog djupt efter andan, pustade som en blåsbälge och sträckte sig.

"Vad du är våt, Andrea!"

"Från topp till tå. Ett fördömt väder. I går var det en präktig jakt, men i dag... *perdio*, ett nedrigt regnande! Jag är våt ända in till benen."

Han gick till det åt gården vettande fönstret och ropade:

"Se om hundarna, Matteo. Gnid dem med en varm halmkärve."

"Och du, Andrea?"

(Forts.)

MED SKIDOR OCH UTAN I HÖGA NORDEN.



Genom en snötunnel i Åre.



Två friska skidlöperskor i Jämtlandsbygden.



På skeleton nedför en Årebacke.



Ett spännande moment vid travtävlingarna på Brunnsviken Stockholm, den 6 d:s: segraren i 3:dje loppet, Best Friend, nära att hinnas upp vid målet av rivalen Peter Pogue.

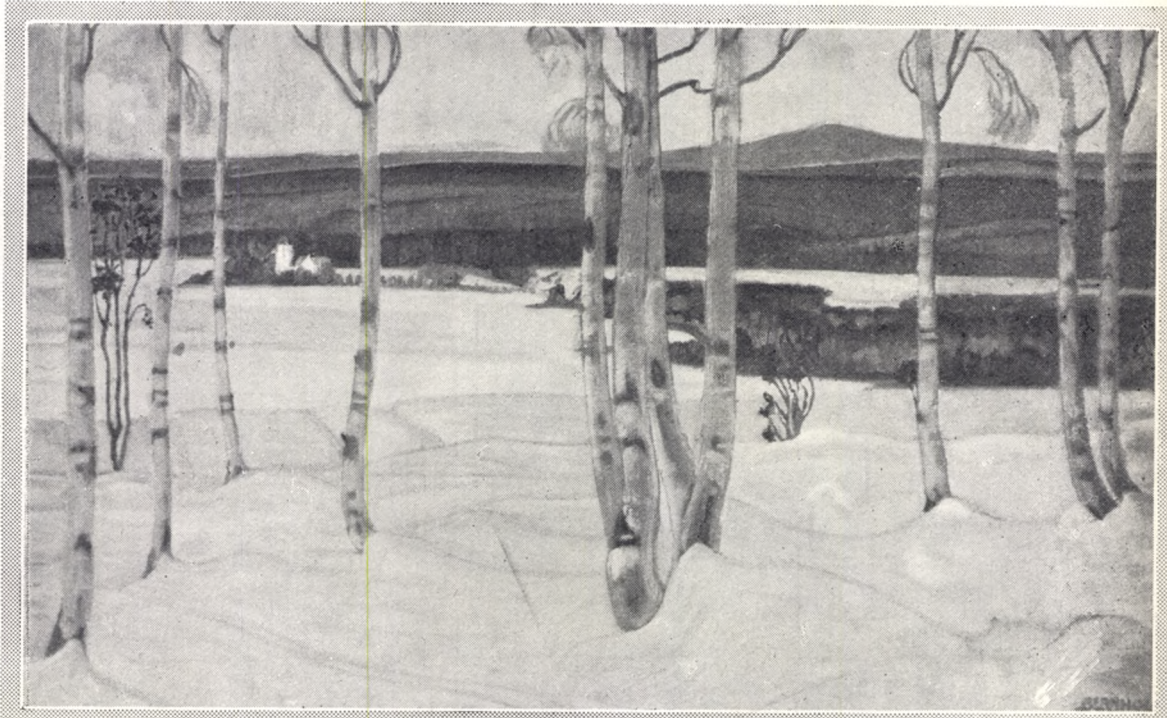


Till och med de allra yngsta följa med spänning en slutspurt vid travtävlingarna.

BLAND TURISTER OCH BYGDE



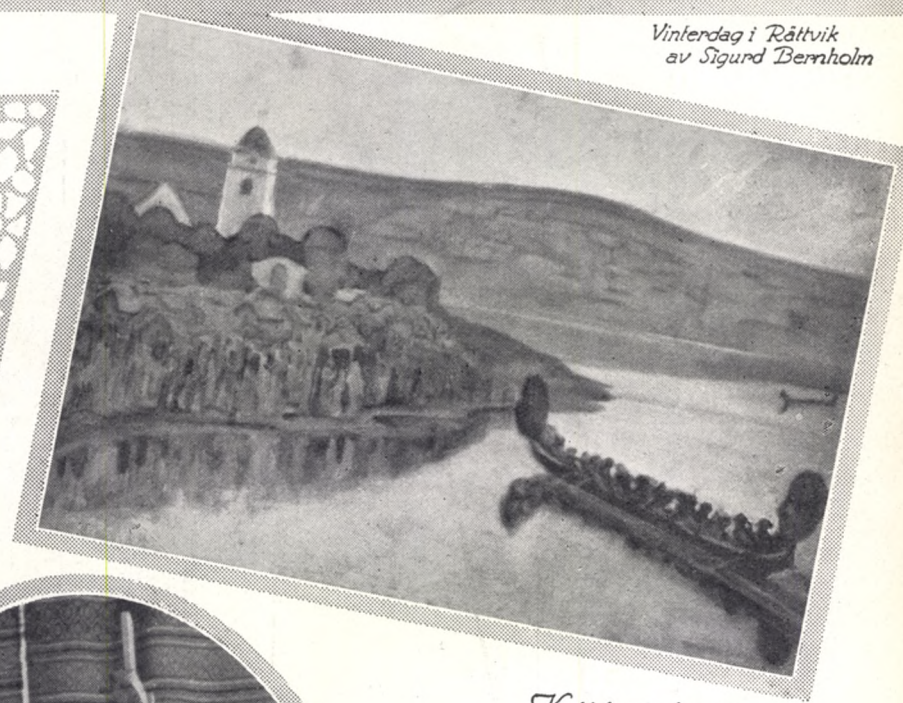
Tre Rättvikssmåttingar



*Vinterdag i Rättvik
av Sigurd Bernholm*



Begravning av Sigurd Bernholm



*Kyrkbåtarna komma.
av Sigurd Bernholm*



Pålsfar, Rättvik



*Interiör från Hemslöjdskolan
(Fröknarna Bergmans)*



Rättvikskulla

ENS EIGNA I SVERIGES HJÄRTA.



*Greta,
Hedsåsen, Rättvik*



Rättviks kyrka



*Märgården
Rättvik*



*Långa bryggan,
Rättvik*



Från Lerdalshöjden, Rättvik

RÄTTVIK, LEKSAND, MORA — DE TRE ortsnamnen ha klang för oss svenskar. Kanske den vackraste klangen näst hembygdens för varje av historiens ande berört svenskt sinne. Ty till de orterna knyter sig Wasasagan, och med den dagades det för det svenska Sverige. Just denna vinter kräver Siljansnejden att åter få göra sig påmint i alla redliga svenskars minne, ty "Gustav Wasas äventyr i Dalarne" är ej allenast barnaärens käraste saga. I dessa barska, bittra tider, då livets grundvalar bäva, har *Wasabragden* fått nytt, förklarande ljus över sig. 400-årsminnet firas som bäst på alla av traditionen berörda platser. Det är den modige, den hoppfulle i en hopplös tid, man hyllar. Åter står han som förebilden. Det gäller att hålla tron på framgången brinnande i striden mot förruttnelse, dekadans och missmod.

Som bekant härskade det gamla Sveriges anda i Siljansbygden till långt fram på 1800-talet. Även i N. P. Ödmans skildring gör Rättvik skäl för sitt namn — Dalarnes Arkadien. Det liv och den livsuppfattning, som nu måste sökas i de allra avlägsnaste skogssocknarna, t. ex. Ore och Bingsjö, fann den sällsynte "turisten" på 1870-talet i de gråa och röda byarna kring Siljan—Tystnadens sjö. Hur är det nu häruppe? Ack, det gamla förvittrar och faller sönder.

*Var är folket, som blåste i djurhorn
och förkastade pipa och flöjt?*

frågar med förebräelsen vibrerande i stämman den skald, i vilken det gamla bondelivet i elfte timman

(Forts. sid. 191.)

Samtliga bilder på dessa 2 sidor foto Ståhlberg J:r, Rättvik.

KVÄLLAR PÅ PARKETT.

AUGUST STRINDBERGS "Påsk" står som fastlagsspel på Intima teaterns repertoar. Onekligen ett lyckligt val av direktionen. Det verkar som en medeltida moralitet, iklädd modern dräkt.

"Vad människan sår det skall hon ock uppskåra — Vad I haven gjort en av dessa minsta av mina bröder det haven I ock gjort mig". Dessa och flera andra bibelord tillämpar diktaren med en docerande styrka, som stundom blir något av en söndagsskolepredikan, men lika ofta genomlysas av den äkta poesiens låga. Här kuvas högmodet, den obefogade svartsjukan får sin näpst och en enskild mans lagbrott sonas genom hans och hans familjs årslånga pina under opinionens dom — en Golgathavandring under korset, som slutar med korsfästelse och uppståndelse från den moraliska döden. Som fridens och den allförbarmande kärlekens symbol står Eleonora, den spröda flickgestalten, som räknar släktskap med änglarna och vars känsliga själ förnimmer utstrålningen av människors goda och onda tankar, deras hemliga sorg och glädje på samma sätt som seismografen anger avlägsna jordbävningar.

Utförandet skänker ett par tre bestående intryck: först är det Eleonora, därefter den försagde och ömhjärtade gymnasisten Benjamin och slutligen fordringsägaren Lindkvist, den hemske jätten, som i grund och botten är god och förstående inför andras olycka.

Fru Bosse ådagalägger i Eleonoras roll vilken skicklig skådespelerska hon är, men hon var i högre grad diktarens subtilt tecknade flickgestalt, då hon först kreerade rollen på Lindebergs nu försvunna scen vid Kungsträdgården. På Intima teatern är hennes budbärerska från andens rymder alltför konkret, ehuru hennes stumma scener fortfarande ha sin charm av luftig barnaoskuld. Det är på diktionen det stundom klickar, ej i fråga om klarhet, men i fråga om natur. Stämman blir entonig och predikande, vilket förjagar den naivt fromma stämning, varmed diktaren omgett Eleonora som med



Scen ur skådespelet "Vi mördare" på Dramatiska teatern. Från vänster: Mrs Norma Mc Intyre (frkn Borgström), Mrs Lilia Dale (fru Schildknecht), Miss Susan Dale (fru Zanderholm) och Ernest Mc Intyre (hr Svennberg). Almberg & Preinitz foto.

en gloria. Däremot har Benjamins framställare, hr Gustafsson, en av teaterns yngre talangfulla krafter, träffat gestalten på kornet. Gossebygheten, förväningen inför Eleonoras sällsamma väsen och den glödande tillgivenheten, då han vill påtaga sig hennes förmenta skuld — för allt finner han det rätta uttrycket. Hr Bengtssons fordringsägare, som från den stygge busen blir människobarnens välgörare, är likaledes en fullgod skapelse. Hr Taube som kandidat Heyst spelar intelligent rollen av offeret, som vrider sig under gisslet, men uppgiften tyckes dock ej ligga riktigt bra för hans kynne; fru Appelberg förstör aldrig något, därtill har hon en alltför solid talang, och hon rår ej för att Kristina ej kan bli något avsevärt, rollen är i sig själv färglös. Som modern gör fru Wahlberg antagligen vad hon förmår, men det räcker icke, figuren verkar som en slant, vars prägel blivit utnött. Det personliga kommer ej fram.

ser en okuvlig lidelse för sin hustru, är striden ett martyrium, alldenstund han gång på gång sättes i tillfälle att avslöja henne, hos Norma, yttlig och fördärvad genom en missriktad uppfostran som hon är, blir kampen mera en nervernas anspänning och ett utnyttjande av all den infami, som finns i hennes väsens djup, för att likt en vampyr suga sig fast vid mannen. Så faller då det dödade slaget på hennes hjässa... och samhällets dom blir givetvis att mannen mördat sin hustru. Men utan att vara i minsta mån tendentiöst ligger dock i dramat denna fråga: Vem bär skulden?

Lagens text gör kanske processen kort, den sysslar ogärna med annat än rena fakta, men psykologen dömer icke utan pejlar för att nå ned till eruptionens källa, som förklarar den våldsamma sinneshävningen. Kambans skådespel är ett förklaringsdokument i vällyckad konstnärlig form. Och Dramatiska teaterns artister ha med icke mindre framgång gestaltat det på scenen.

SAGAN OM THULE - BARNEN

5-te äventyret

Guss och Sussie sig kände i klämma, när tåget höll vid stationen där hemma.

— Så dumma vi var, grät Sussie, som schappa! Guss skälvde på rösten: — Se där står vår pappa.

Till hemmet det bar, och alla var tysta. Det kändes så konstigt att inte bli kyssta.

Mamma var blek: — Barn, var har ni varit, och ha ni på vägen illa farit?

Guss höll sig stolt, men var nära att grina: — Asch, vi ha varit hos kejsarn i Kina.

I vrån stod pappa och syssla med riset: — Jag skall lära er rymma på det här viset!

— Men först, sa mamma, till bords vi oss sätta; — Nej, vi hade Thulechoklad och är mätta!

Och Thulecacao hade vi också och bjöd krokodiln och prinsessan på.

— Nå det var då äntligen förståndigt, sa mamma. Du pappa, med smisk får det vara detsamma!

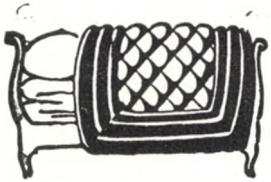


—Nå ja, som du vill då, sa pappa, min gumma; Då var de i alla fall inte så dumma.

Med Thulechoklad och cacao på färden, de kunde ha klarat sig länge i världen.

I sängen sa Guss: — Sussie, tänk vad det kul e' att pappa och mamma jämt köper hem Thule!

**DUN
TÄCKEN**



**Varma, hållbara,
eleganta.**

J. SVENSSON & BOURGHARDT
Täckfabrik och Fjäderrenseri
VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.



Rikstel.
20 &
121.

STEINWAY
Konstruktör: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasinet
Göteborgsgatan 3A, Stockholm

THERMA
elektriska kokspisar

Kunna erhållas genom elektriska
installationsfirmor och affären
K. Dahl & Co Aktiebolag
Stockholm
Göteborg Sundsvall

Gyllenhammar
Hafre-Gryn, Hafre-Mjöl, Hafre-Must
För bleka, blodfattiga barn.

OBS! Gyllenhammars pak. Hafre-
must för klena personer och barn.

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och sval.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier.
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Fröken *Borgström* återger hustrun med sin säkra finnejslade talang. Här befarar man ej att möta några oriktiga eller oäkta tonfall, intet teatraliskt åtbördsspel. Allt är intelligent och sant. Hr *Svennberg* har ej mindre konstnärliga meriter att skriva sig till godo. Hans gestalt, hans stämma och mimik uttrycka en sammanfattning av allt det präktiga och redbara som finns i mr *Mc Intyres* karaktär. Skådespelaren gör en så varm, att man skulle vilja stiga över rampen och trycka hans hand. Fruarna *Zanderholm* och *Schildknecht* samt hrr *Bergvall* och *Gustaf Molander* sköta med talang birollerna.

Man hade trott att premiären av det intressanta stycket, spelat av några av teaterns bästa krafter, skulle förmått locka fullt hus. Salongen visade emellertid ej få tomrum. Var det för att pjäsens titel angav, att kvällen ej skulle bli "rolig"? Eller hade dampubliken, som ju utgör majoriteten, erhållit någon förhandskänning av skådespelets mindre artiga sätt att skildra kvinnan, enkannerligen den lögnaktiga hustrun?

Londonkvartetten har givit tre kammarmusikkonserter uteslutande med Beethoven på programmet. För kammarmusikens vänner har det varit tre högtidsaftnar; utförandet av mästarens verk har nämligen hela tiden gått i fulländningens tecken, och särskilt har primavioleinen, mr *J. Levey*, med sin kristallrena violinsång kastat förklarings skimmer över Beethovens outtömligt rika tonvärd.

ARIEL.

(Forts. fr. sid. 189.)

fått sin siste och störste tolk, och *Forsslund* utför sitt stora kärleksverk att samla vad gammalt och fornt är, medveten om att det hastar med verket. Det gamla, enkla men stilfulla brottas på orter som dessa särskilt hårt med det unga och även stillösa, som pockar på utrymmet. Det *Rättvik som är*, är därför nödvändigtvis en provkarta på vackert — och fult. Värst är det naturligtvis med stations-samhällena, där de fula lädbyggnaderna och fabriker utbreda sig. Går man tillräckligt långt upp på höjderna, tjuvas man ännu av en och annan nägorlunda orörd bygata. Turist som *Rättviksbo*! Gå någon gång upp för *Lerdalshöjden* till *Altsarbyn*! Därifrån blickar du ut över ett panorama, som endast *Ankarcronas Hølen* i *Tällberg* har maken till och gläds samtidigt åt trevna gårdar med täppor och äppelträd. Men vart har i allmänhet färgsinnet tagit vägen? Som väl är får sockendrätten vara i fred för moderniseringsförsök, ty *hemslojden* är åter värderad och kär. I *Rättvik* arbetar sedan något år t. o. m. en hemslojdskola, en bygdens ljushärd, som bör stödjas och besökas även fjärran ifrån. Men de nya husen bära oftast vittne om prälände, förskämd smak. Skall det vara så omöjligt att inse, att den röda stugan är urtypen för svenska lanthem, att den gör sig mot sommarns gröna som vinterns vita fält, och att solros, akleja och ringblomma stå gladast mot röda väggar, men känna sig bortkomna mot smutsgröna, skära eller brandgula? Att hejda det nys framrullande våg är ju ej att tänka på. Man får anse målet nått, när smaken åter stadgas och renas, så att gården och dess utsmyckning harmoniera med omgivningen.

Jag nämnde *Altsarbyn*. Överhuvud är det så med *Rättvik*, att naturen som byarna te sig bäst ovanifrån. Kommer du glidande på skidorna en grann vinterdag i skogsbrynet under *Vidablick*, bli de hopgyttrade husen i byarna så lustiga. De ha skockat sig alldeles som getter eller får. De söka skydd hos varandra, och det gör dig varm om hjärtat att tänka på all glädje, som en sådan gammal by varit med om, ty "människan är människans glädje". Du måste stanna, luta dig mot stavarna och bara se. Själva municipalsamhället blir vackert däruppför, för att ej tala om *Vikarbyn*, som ligger så bra till för solen. Och kyrkan sedan i sin förnäma enslighet och ändå behärskande hela tavlan! Låt nu blicken glida uppöver höjderna! Där glänsa vita tak, där glindra fönster i *Röjeråsen*, *Nittsjö*, *Backa* och långt bort i *Boda* högt över de väldiga skogsmattor, som skilja dem från varandra.

När vi sett oss mätta, susa vi utför *Lerdalsslutningen*, men stanna på halva vägen en stund hos *Rättviksartisten Bernholm* i *Märgården*. Här har B. gått i många år, fast han är unga karlen, i sin ensamhet, letat efter de bästa motiven och — letat efter sig själv som färgdiktare. Stilarna ha därför växlat. Det är *Rättvik*, som gjort honom. Är han nu framme? De sista dukarna med *Rättviks*-motiv motsvara äntligen hans tankar och drömmar, anförtror han oss. Det är den mellan drömsyn och verklighet djärt vacklande *Kyrkogårdsfantasin*. Det är de båda ålderdomliga brudbröllopsmotiven, glada som soliga midsommardagar vid *Siljan*, inspirerade av det ljusaste ljusa i svensk sommar, och det är *Rättvikssteppe*, där motivet är *Zornskt*, men utförandet självständigt. Det vilar över de bästa sakerna något visionärt, förändligt. Är det ensamhetens gåva åt en trogen? Porträttmåleriet inom *Rättvik* överlåter han däremot åt andra, som den drömande lyriker av penseln han är, t. ex. åt norrlänningen *Gösta Wesström*, som just målat *Eliasfar*.

HENRIK GAHNIS
MANIOL
(GLYCERIN-CRÈME)
FÖR HUDENS
SKYDD och VÅRD
INNEHÅLLER de finaste ämnen för den mest ömtaliga hud, och
glöande ingredienser, är absolut fri från skadliga stämper

DET BÄSTA FÖR HUDEN
I ALLA VÅDER.

NE ER ALDRIG
ut på någon utfärd utan att medtaga en ask
NISSENS
Äkta Bröstkarameller
Det enda säkra medlet att förekomma hosta,
heshet och luftröskattarr. Till salu överallt.
Namnet Nissen utgör garanti.

PELLERINS "ELIT"

Smörblandat margarin.

Marknadens förnämsta fabrikat.

Kungl. Hovleverantör.

Bananas är barnamat
och mat för en sjuk mer än mindre lättsmält
föda. Bananen är husmoderns goda samvete.
Recept för bananrätter hos
THE BANANA COMPANY A.-B.

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET



VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN



"Så går det, när man inte använder VOLTAS elektriska strykjärn."

Till salu i de flesta elektriska affärer samt i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA, STOCKHOLM.



Om vi nu till sist skulle dröja vid några gestalter härifrån, så börja vi med en över allt Rättvik värderad man. Än finns han kvar litet varstades i Sverige, den kyrkligt och kommunalt betrodde, silverhårade trotjänaren åt Gud och det allmänna, som bär den välklingande titeln kyrkovärd. Och i Rättvik heter denne Eliasfar, och han är Rättviks prydnad. Jag skulle tro, att det var på en sådan man den store Fridolin syftade, då han i dikten om sig själv säger sig vara "värdig av sin gamla ätt, sina lysande kyrkovärdsanor". På Eliassgården salsvägg sitter en hyllning, målad av Fridolins specielle tecknare, Rättvikssonen Jerk Werkmäster. Varje by har nog sina original, omtyckta för sin gärning naturligtvis, men än mer för sin förmåga att med lustiga egenheter och lustigt tal pigga upp grannarna i den relativt stora ödsligheten. Man suger sin pipa, spottar, plirar och säger en lustighet lika självfallet, som man tar sig en pris snus. Ty innerst besitter man den stora ron, har frid med Gud och lugn i arv från naturen, och det är ändå förutsättningen för ett muntert sinne, eller hur Pålfsfar?

Se dem de gamla på sin förstugukvist uppe i Hedråsens fäbod! Det är sol och styrka, det är livskonst, lärd av tystnad och arbete, som avspeglar sig i dessa drag.

Kasta slutligen en blick på Greta, också från Hedsåsen, där hon sitter i hässjan mot en fond av grön fäbodvall och blåskimrande furuskog. Ni skulle höra henne skratta.

*Låt klinga ditt skratt, din livsmelodi,
låt jubeldrillen mig rusa!*

Det är en livsuppenbarelse. Hon hör till dem, som övertyga en om, att den gamla goda tiden kan stå upp igen, ty den återfödes med friska, glada människor. Avunden sticker ett ögonblick upp huvudet. Den som kunde skratta som hon och passa så bra in i tillvaron som hon! Men var det inte just den längtan, som skulle väckas inom dig under ditt besök i Rättvik — Dalarnes Arkadien?

GIOVANNI LINDEBERG.

Banor till fest och vardag.

DET VAR EN HÖGSOMMARDAG FÖRRA året. Jag satt på en soffa i Kungsträdgården, njutande av den förunderliga ron och stillheten mitt i storstadens hjärta. Då kom en ung dam och slog sig ned på min soffa. Så ung var hon kanske inte — omkring 28—30 år kanske — men fräsch, nått och värdad. Ur sin bruna mockaväska drog hon fram ett nått ombundet paket, och när smörpapperet uppvecklades kom i dagen två stora skivor mörkbrunt rågröd, mellan vilka låg en tjock skiva ost. Långsamt började hon äta, och när hälften av dubbelsmörgåsen — som var utan smör — var förtärd, drog hon fram en stor gul, litet svartfläckig banan ur väskan.

Den unga damen och jag hade förstulet tittat åt varandra och hade småningom kommit underfund med att vi kände till varandra ganska bra, så med en gång smålog vi öppet och började prata. Det aptitliga bruna brödet och bananen gav uppslaget. Jag fick veta, att brödet bakade den unga damen själv — hon var anställd vid ett närliggande försäkringskontor — efter ett amerikanskt recept — och att detta och bananen plus ostskivan städse utgjorde hennes dagliga lunch.

"Men ack, före kriget åt jag alltid två bananer och ibland tre till min lunch; nu när de äro fyra gånger så dyra har jag inte råd mer än med en! Men så känner jag också, eller rättare sagt ser att jag åldrats minst tio år sedan jag måst knappa in på antalet."

Den unga försäkringsfröken visade sig vara en utpräglad gourmandice, men med denna lilla svaghet klokt och angenämt baserad på sund näringsfysiologi.

Vid en skämtsamt uttryckt förhoppning, att en ung kvinna med så utpräglade anlag för det kulinariska i samklang med det hälsosamma snart skulle komma i tillfälle att i eget hem omsätta sin talang till fromma för make och barn, eller också öppna en liten fin restaurang, där hennes intentioner strikt skulle följas till nytta och glädje för en större allmänhet, nu enbart hänvisad till en för hälsa och kassa pårestande diet, smålog den unga damen.

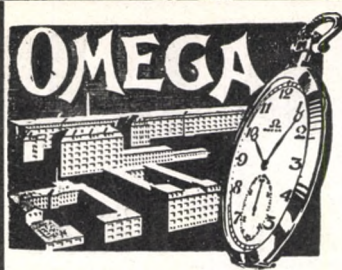
"Ack, vid min ålder varken gifter man sig och ej

En del folk tror

att förtjänsten hos en tandcrème ligger just i smakens styrka. Så är ingalunda förhållandet. En mild, behaglig tandcrème kan vara ofantligt mycket verksammare än en sådan med skarp, rivande smak, som endast irriterar slemhinna och smaknerv.

Det viktigaste hos en tandcrème är, utom antiseptiska egenskaper, förmågan att verka mekaniskt rengörande på tänderna.

Välj därför till dagligt bruk **Lazarol Tand-Crème**, som är mildt aromatisk i smaken, som rengör effektivt och t. o. m. löser tandsten utan att skada emaljen och som, på grund av de dubbelstora tuberna, blir ett särdeles billigt tandvårdsmedel.



Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

FÖR
SPORT

ekipera sig *Herrar, Damer o. Barn* fördelakigast hos oss.

SPORTDRÄKTER
SPORTPÅLSAR
SWEATERS
MÖSSOR
VANTAR
RAGGSOCKOR
SKIDPJÄXOR
RYGGSÄCKAR
BENLINDOR
SPORTSTRUMPOR
M. M.

Goda kvalitéer. Billiga priser.
Paul U. Bergströms A.-B.
74 Drottninggatan 74
STOCKHOLM.



KÖP ALLTID

Edert behov av Koks, Antracit, Hushållskol och Maskinpressad bränntrorv från

OLAUS OLSSONS
KOLIMPORT AKTIEBOLAG

som alltid levererar högsta kvalitéer till lägsta dagspriser i poster om 1 hl. och därutöver.

Telefoner:
Namnanrop "Olaus Olssons"



heller byter man om yrke! När man närmar sig fyrtioåret, slår man alla dylika tankar ur hågen."

Jag måtte ha sett mer än lovligt enfaldig ut, ty min nya bekantskap skrattade hjärtligt så de starka vita tänderna lyste.

"Jo, jag fyller 38 år om ett par veckor, men jag får ärligt bekänna, att åren ännu ej tynga mig så värst. Och jag vågar påstå att min frukt — och i synnerhet min mer än tjuguariga banandiet — har väsentligt bidragit därtill. — Det härliga råg- och grahambrödet icke att förglömma!"

Vi pratade ännu en stund om både bananer, rågbröd, mat och dithörande ämnen, och huru materiella än ämnena voro, blev samtalet ändå ej banalt. Till slut led försäkringsfrökens lunchrast mot sitt slut och min färja var i antågande.

Så gingo några månader, och jag träffade ibland min banan-fröken, som på höstsidan fick uttrycka sin glädje över att bananpriset gått ned till 3 kr. pr kilo och nu bara väntade på ytterligare prisfall. Och ännu gladare blev jag själv, när jag en vacker dag läste att den sympatiska damen förlovat sig — trots sin "höga" ålder! — med en känd man i framskjuten ställning. —

Kom så en av de första februaridagarna ett inbjudningskort till en "Bananlunch" anordnad av "The Banana Company" för intresserade och deras vederlikar. Då på kortet stod att man ägde rätt att medtaga ännu en person, uppstod ingen tvekan vem den lyckliga skulle bli. Det blev givetvis min bananfröken, och lyckligtvis hade hon tid. Lunchen som avåts å en av våra finare restauranger lände sina arrangörer till all heder. Borden voro dukade lika vackert som i ett välvårdat privathem och maten — ty det var verkligen mat, trots att huvudingrediensen i de 25 rätterna utgjordes av bananer — var charmant tillagad. Vid en eller annan av anrättningarna satt man kanske tvekande — hummer och bananer eller kalvnjure och bananer och dylika sammansättningar kunna ju vara en smaksak — men i det stora hela smakade flertalet rätter utmärkt. För att nu inte nämna, att de alla samt och synnerligen utgjorde en fägnad för ögat. Om några anrättningar särskilt skola framhållas kunna ur högen tas en mayonaissallad av makaroner och bananer med fina strimlor av tunga, en sammetslen stuvning av selleristjälk och bananer i små smördegstärtletter, bananer à la Reine, m. m. Bland efterrätterna togs kanske priset av beignets aux bananes eller, om man föredrog en lättare dessert, en delikat Ris à l'impératrice fylld varvvis med bananer och vinbärsgele.

"Nå, hur fann ni det hela"? frågade jag mitt sällskap som nu blivit utökad med en ung kvinnlig journalist.

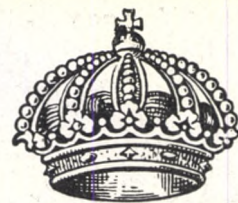
"Jo, utmärkt — men jag har aldrig i mitt liv så intensivt längtat efter en rå banan som efter denna lukulliska måltid!" utbrast den sistnämnda damen.

"Och jag har aldrig förr så fruktansvärt mått som just nu!" sade bananfröken. "Men den allra största behållningen och glädjen från festen var det hugnande meddelandet, att ju mera bananer vi äta, desto mera kan priset nedbringas."

För egen del tog jag fasta på den senare upplysningen, och bad båda mina unga vänner att senare på dagen i mitt hem dricka en kopp te. Ty ingen av oss tre kunde naturligtvis den dagen äta någon middag. — Och vårt lilla kvällste med hembakta kakes och ost, graham-fikonbröd och pepparkakor blev en förtjusande måltid, som föregicks av bananer au naturel och efterföljdes av en banansallad, bestående av skivade bananer, tärningsskurna apelsiner, sockerlag och hela nötter, det hela med en liten, liten tillsats av likör. —

Nu vänta vi blott, och med oss antagligen hela allmänheten att bananerna skola bli billigare. Då skola de också, långt mera än förr ingå i den dagliga kosten, om än ej på långa vägar på det exklusiva sätt som vid bananlunchen på Anglais härom dagen. — Och detta — bananens nyttiga och närande egenskaper utan omständlig tillagning, är väl ändå dess största charm och förtjänst, särskilt i dessa arbetsdyra tider. —

ALEXANDRA.



Hellye
Svart Cheviot

(140 cm.)

från Kr. 8: — pr mtr.

Hellye
Svarta Klädningstygger

från Kr. 4: — pr mtr.

Nedsatta priser
å alla avdeln.

A. B. John V. Löfgren & Co.

KGL. HOFLEVERANTÖRER.

FREDSGATAN 3 · STOCKHOLM.

Sveriges äldsta och största specialaffär i siden- och ylletygger.

GYNNA IDUNS
ANNONSÖRER!



PARFYMERI

FLORA
GEFLE

FLORODOL-
TVÅL

Florodol-Tvål var morgon nu
Skänker ungdomligt vacker hy.

JACOBSEN
FAB.



HUSMÖDRAR!

Använd makaroni till omväxling med potatis, bönor och ärtor. — Makaroni är omtyckt av stora och små; är kraftigt närande för barnen.




IDOZAN

Ny välsmakande järnmedicin 5 gånger så stark som de övriga i handeln förekommande järnpreparaten.

Innehåller 5 % Fe.

Kraftigt verkande medel mot nervositet, dålig matlust och blodbrist. Användes för både vuxna och barn. Skadar icke tänderna.

Överraskande resultat.

Rådfråga Eder läkare. Fås på alla apotek.

A.-B. FERROSAN, Malmö.



Torr-Fot

äkta oxläder 3-dubbel slitstyrka, vattentät.


40 Västerlånggat. R. 39 15. A. 284 04.



LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.

Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY, M A L M Ö.



TRIPLEX

PENDELN

Sjövård.

EN MODERN KÖKSBELYSNING

3/8 GALCO TRIPLEXAVD. STOCKHOLM

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 9. Om det finnes något verkligt effektivt medel mot röd näsa vore undertecknad oändligt tacksam att få veta detta. — Har under en tre års tid försökt minst 10 sorters "medikament", men det har troligen förvärrat det onda i stället för motsatsen. Vid minsta temperatursänkning ute, känns näsan som en isklump för att sedan "tina" upp, när man kommer i värme och lysa som en fyrbåk. Om det är möjligt så hjälp Röd-Maja!

Ni har troligen fått frost i näsan och i så fall bör den behandlas på följande sätt: Badda den om aftonen några minuter med så hett vatten ni tål, tillsatt med alun. Gnid sedan näsan med kamfersprit och innan ni går ut i kyla smörjer ni in den med kamfersalva. — Om ni kan ta in fiskleverolja en matsked 3 gånger om dagen, voro det ett verksamt medel mot röd näsa.

N:r 10. 1) Kan gurkmjolk ersätta vanligt fett vid ansiktsmassage eller måste en torr hud dessutom behandlas med fett? — 2) Vad verkan ha k. momillblommor på håret, och i vilket vatten vid tvättningen skall man lägga i dem? — 3) Hur användes mandelki?

L. M.

1) Gurkmjolk innehåller mandelolja, ett av de finaste fettämnen, men om det visar sig vara för litet fett för er hud, kan ni växla om och varannan kväll ta någon god hudcrème till massagen. — 2) Kamomillblommorna läggas ej i vattnet vid hårtvättning, de kokas först en stund i vatten, tills detta får en kraftig färg, blommorna fransilas och endast vattnet eller den s. k. dekokten användes i sista sköljvattnet. Det är bra för ljusst hår, vilket därigenom längre bibehåller sin färg. — 3) Mandelki i tvättvattnet gör huden mjuk, användes isynnerhet för ömtålig hud i stället för tvål.

N:r 11. Jag har passerat de 40 och ser till min sorg att mina ögons glans mattats. Finnes något medel, *absolut ofarligt* för synen, som återställer ögats skönhet? Är belladonna att rekommendera? Och i så fall, hur användes det?

"Det matta ögat".

Ögat är mycket beroende av det allmänna hälsotillståndet, av sinnesbeskaffenhet och nerverna. Om något manke är i något av dessa avseenden lider hela systemet därav, men det visar sig först i ögonen, och om hälsa, nerver och lynne äro dåliga bli ögonen matta och insjunkna genom minskad avsöndring i ögats hornhinna. Glädje och andra välgörande känslor strålar först ut från ögonen och genomtränga sedan hela kroppen. Det råd jag ger är att iakttaga hygieniska vanor, så att hälsan stärkes och att finna glädjeämnen, så att humöret piggas upp. Promenera, bada, gymnastisera och i tressera er för litet av varje, så behöver ni inte vid 40 års ålder ha matta ögon. Ett sådant medel som belladonna är *absolut* förkastligt.

N:r 12. Som mina smalben äro mycket tjocka vore jag tacksam att få ett effektivt medel för att få bort överflödigt fett. Genom att fett är placerat på yttersidan av benet verkar jag också hjulbent. Huru få bort detta? Som jag är mycket liten till växten plågas jag särskilt av benens opropotionerliga tjocklek och vore tacksam för ett verkligt gott råd. Förtvivlad dansös.

Ni skall dagligen utföra en serie gymnastiska rörelser framför öppet fönster och under djupandning. Av lämplig gymnastik fördelas fett på kroppen så att denna blir mera harmonisk. Sär-



FALU-ÄTTIKA

— den bästa **konserverings-, mat- och bords-ättika** som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol. STOCKHOLM.

Barn med dålig mage

behöva en kraftig och samtidigt lättsmält kost. Utmärkt är det högt ansedda Nestlé's Barnmjöl som kokat i vatten giver en utmärkt föda. Om man använder Nestlé'smjölet som tillsättning till mjölk, så gör det mjölken lättsmält och förebygger ofta de så gängse mag- och tarmdiarrhéerna.

Låt Tomten hjälpa dig

med sitt kraftskurpulver!

Svält ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålls på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

DEN DAM som använder Majorskan Edmanns Idealcrème blir frapperad genom den persikolena hy som framalstras genom dagligt användande av densamma. Pris pr burk 3:—. Fås hos alla parfymaffärer. Depot: A.-B. Parfymeri Barlach, Stockholm C.

Viktigt Tillkännagivande.

Vi hava blivit uppmärksammade på en **bedräglig efterrapning** av vårt välkända Allcocks Porösa Plåster i Sverige, och vi bedja att få varna publiken och i synnerhet våra gamla kunder mot detta **BEDRÄGERI**.

Varje äkta Allcocks Porösa Plåster är försett med detta märke—(inregistrerat handelsmärke)



och vi ville särskilt varna publiken mot efterrapningar, vare sig de äro billiga eller dyra.

Den genuina artikeln har **Allcock M'fg. Co., Porous Plaster** på märket, och köp aldrig, såvida Ni icke ser detta därå.

ALLCOCK MANUFACTURING COMPANY, NEW YORK & BIRKENHEAD (England).



LUX

(FRÅN SUNLIGHTFABRIKERNÄ)

Icke såppulver - icke riven tvål - utan egendomliga elfbensvita flingor med underbar verkan.

KRYMPER EJ YLLE! SKADAR EJ SIDEN!



Världens Frukost

har Quaker Oats blivit kallat emedan millioner människor över hela världen börja sin dag med en rätt av Quaker Oats delikata havregryn.

Inga havregryn i hela världen kunna mäta sig med

Quaker Oats

SPORTDRÄKTER

tricotstickade

Kjol, kofta och mössa i blågrönt, violett, cerise eller kamelhärsfärg

Kr. 136: -

M E E T H S

Drottninggatan 63, Stockholm

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM Originalflaskor om 500 gram. Finnes å alla apotek.



Skönhetsmedel av högsta rang.

SYSTERELLAS SALVA är den förmämsta. Borttager finnar, pormaskar. Smutsgrå hy blir skär och spänstig. Kr. 2,50.

SYSTER ELLAS SALVA med 45% BÜROWS lösning är ett verkamt medel mot all eksem, röda händer, röd näsa, kyl- och brännskador, hemorrojder. Kr. 3,-

FRÄKNAR, leverfläckar, solbränna försvinna spårlost på ett par dagar med Syster Ellas Fräknings-salva. Kr. 4,-

MISSPRYDANDE HARVÄXT å ansikte, hals och armar borttaga smärtfritt under garanti med Capilator. Kr. 5,-

LOCKHÄRVATTEN gör det motsträvigaste hår mjukt och vackert lockigt, borttager mjäll och styrker hårroten. Kr. 3,50.

BYSTFORMAREN RAVISANT, ett beprövat medel för frambringande av runda och fasta kroppsformer. Kr. 4,50.

GRÄHÄRIGA. 20 år yngre bli alla, som använda det förmämsta medlet Couler Naturel. Obs! Ingen härfärg, utan ett medel, som genom att intränga i hårets pigment återger håret dess ursprungliga färg. Kr. 4,50.

SKALLIGA och tunnhåriga. Förmämsta medlet är Svelpomadä. Detta medel är framställt på fullt vetenskapliga grunder och är den enda kraftnärning för alla, som mista sitt hår. Kr. 3,-

Broschyr, bruksanvisning samt intyg och uttalanden av läkare och sjuksköterskor medföljer. Sändes mot postefterkrav + porto utaf angivande av innehåll.

A.-Bol. P. O. CENTRALEN, Kosmet. avd. 10, Stockholm 6.

"FLANELLA" SPECIALKVALITÉ

PRIMA BOMULLSFLANELL 80 CM. BRED, TILL BLUSAR KLÄNNINGAR OCH PYJAMAS

KR. 2.90 PR M.

Bomullstyggs- Avd. 1 trappa

Till landsorten mot postförskott. Prover franko på begäran.



Medelpad-Ångermanland,

hembygdskbok av Maria Rieck-Müllern o. Olof Högberg. Måste lovordas som något av det bästa, som sett dagen i modern hembygdskunskap på vårt språk. (Sv. Dagbl.) Illustr. 2 del. H. 11 kr., inb. 14 kr. pr del. Lindblads Förl., Uppsala.

En hemlighet

är varför YVY-tvålen blir mer och mer berömd och efterfrågad. Endast den, som en gång använder YVY-tvålen, vet varför han ej använder andra toalettvälar.

Damer och herrar, som sätta värde på ungdomsfriskhet och ett vackert yttre, uppnå detta genom ständigt bruk av den med förskönande parfymer och välgörande ingredienser tillverkade YVY-tvålen.

YVY-tvålen är den mest fulländade toalettväla, som kan åstadkommas till så lågt pris, att den kommer till användning i varje hem.

YVY-tvålen är tillverkad på särskild för denna tvål utmärkt metod, med tillsats av de mest utsökta essenser på detta område samt med stöd av vetenskapen under noggrannaste beaktande av hygienens förordning.

YVY-tvålen erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Osterlin & Ulrikssons Tekniska Fabrik, YSTAD.

skilt för tjocka ben anbefalles följande rörelse: Lagg er på ryggen på golvet med armarna i sidorna, höj benen rätt upp utan att röra överkroppen, håll dem i luften medan ni räknar till 20 och sänk dem sakta; upprepa rörelsen 10 gånger. Sköt er för övrigt hygieniskt med bad och promenader, förständig diet m. m.

N:r 13. 1) Finns det något medel mot uppnäsa? Kan inget annat än näsformare hjälpa? — 2) Vad skall jag göra för att få tjockt och långt hår? — 3) Hur skall man bära sig åt mot tjocka ben och fetma i allmänhet? Innerligt tacksam för svar. Brita.

1) Massera näsan ett par gånger dagligen från roten till spetsen med strykningar med tummen och pekfingeret. Dt hjälper kanske något med ihärdighet. — 2) Se föregående svar. — 3) Se sv. på fr. 5 i n:r 3. Daglig massage som den beskrives där är utmärkt för hårväxt. — "Brita" gör ännu två frågor i sitt brev, men de höra ej till denna avdelning.

N:r 14. Frågar härmed Skönhetsdoktorn om det möjligen finnes något medel för borttagande av s. k. kartnaglar. Jag är nog olycklig att ha sådana på tre av min högra hands fingrar, och får jag säga att det hittills varit min största sorg. De ha troligen kommit av eksem jag hade för en del år sedan i min hand, och trots all möjlig ordentlig skötsel fick jag såsom "minne" dessa ohyggligt fula och även onda naglar. Snälla Skönhetsdoktor, försök att hjälpa mig så att jag får bort detta onda och fula. Jag har verkligen blivit nästan vänsterhänt av försök att skylä min "sorg". Med största högaktning

Lillan 18 år.

Med tålmod hjälper det att lägga ympvax på kartnaglarna och bära fingertutor över. Om nageln är ovanligt hård bör ni först skava av den med en vass kniv, tvätta den noga i varmt såpvatten och sedan fila den med groft sandpapper samt polera den med smärgelpulver. Om nagelrötterna äro inflammerade bör ni före ovannämnda behandling lägga på omslag av blyvattnet för att borttaga ömheten.

N:r 15. Mina läppar bli torra och spricka sönder ideligen när det är kallt. Kan Iduns vänliga Skönhetsdoktor ge mig ett gott råd om vad som skall kunna avhjälpas obehaget.

Agda.

En enkel lösning av glycerin och rosenvatten i lika delar är allt som behövs Att ingnida vid behov.

N:r 16. Finns något lämpligt, oskadligt medel att färga ögonhåren och ögonbrynen mörka med? Hur få längre och tätare ögonhår och ögonbryn? Tacksam för svar är

Rödblond prenumerant.

Se svar på fr. 6 i n:r 3. Sedan ögonbrynen ingnidits med oljan eller tinkturen böra de borstas med en liten därtill avsedd borste.

N:r 17. 1) Finns något verkamt medel mot knottrig och röd hud på armar och ben? Kan aldrig ha korta armar på mina klänningar. — 2) Vore även tacksam få veta hur man skall få vita och mjuka händer. Deltar sällan i några hushållsöromål, men det oaktat äro händerna röda och fula.

Bekymrad 19-åring.

1) Tvätta armar och ben med hett såpvatten eller lagg på omslag därav. Tvätta därefter med kallt vatten. Sedan gnides huden försiktigt med en slät pimpsten och till sist med en blandning av lika delar sprit, glycerin och rosenvatten, (som köpes färdigt på apoteket). Behandlingen upprepas dagligen en tid och armarna kunna pudras efter behandlingen med talpuder. — 2) Använd all-

Vill Ni lära Er uppträda?

Vill Ni vinna framgång i privat- och sällskapslivet? Vill Ni bli uttyckt av Edra vänner och bekanta, av Edra chefer och överordnade? Naturligtvis, svarar Ni, men hur skall det gå till? Ja, det är en svår konst att lära, men Ni får en utmärkt lärare i redaktör J. L. Saxons instruktiva och fullständiga handbok i ämnet:

Umgängeskonst — Levnadskonst,

6:e uppl. 50:e tusendet.

Med denna bok i Er hand behöver Ni aldrig stå rådvill. Den nära 300 sidor tjocka boken är rikt illustrerad, har en elegant utstyrelse, är tryckt på träfritt papper och har omslag i färger. Den kan köpas i alla boklädor eller direkt från oss. Priset är 3:50 för häftat ex. och 5:— kr. för boken elegant inbunden i klotband.

KAPITELRUBRIKER: På gatan. Ak- och ridturer. Samtal. Visiter och längre besök. Bjudningar och annan samvaro. Förlovning och bröllop. Till bords. Inom familjen. Barn. Sjuka. Husfolk och grannar. Ifall eldsvåda skulle utbryta. Djur. Sorg. På teater, konsert, föredrag och biograf. På restauranger och andra offentliga ställen. I spårvagnen. I butiker. Resor. Utflykter i naturen. Cykelturer, fotturer och fjällvandringar. På hotell. Begära upplysningar. Brevskrivning. Gratulationer och visittkorts användning. Telefonering. Tacka och be om ursäkt. Tjänster och gentjänster. Gävor och gengävor. Ordningssinnets betydelse för trevnad och västand. Böcker och boklån. Konsten att kläda sig och vårda sina kläder. Kroppsliga defekter och missbildningar och deras döljande. Föreningsliv. Principal och biträde.

Obs! Förväxla godhetsfullt icke denna bok med mindervärdiga efterapningar tryckta på vanligt tidsningspapper.

Idun. **BESTÄLLNINGSEDEL** till Bokförlaget Nutiden, Lästmakargatan 12, Stockholm.

Sänd mig mot postförskott ex. av boken Umgängeskonst — Levnadskonst av J. L. Saxon å kr.

Namn:

Adress:

Postadress:

PETRIS
ångpreparerade
havregryn och havremjöl
Naturläkemedlets yppersta hjälpmedel.
Läckra och hälsosamma.

Hur man blir sin egen advokat.

En nyutkommen bok, som rönt en enastående efterfrågan.

En juridisk formulärsamling, som var och en bör förskaffa sig.

En av Stockholms skickligaste jurister, juris utriusque kandidaten, e. o. hovrättsnotarien G. F. Nilsson, har utgivit en juridisk formulärsamling med över 300 olika formulär till de flesta i det dagliga livet förekommande juridiska, kommunala m. fl. handlingar. Dessa formulär äro så enkelt och klart avfattade, så att om man har något juridiskt eller kommunalt, som behövs utföras, kan man utföra det själv endast genom att skriva av det formulär som är tillämpligt för ens sak. Denna bok är något alldeles nytt i sitt slag. Formulär finnas i den till allt. Om man t. ex. är tilltald för något eller ämnar stämma någon, inkassera en fordran, erhålla boskillnad eller äktenskapsförord, uppsätta testamente löse- öreköpskontrakt, boupppteckning, deklARATIONER, förmynderskapsräkning, öppna affär, få uppskov med värnplikten, köpa eller sälja en egendom eller affär, ändra namn eller vad det vara månade, så behövs man icke gå till någon advokat och betala stora pengar för att få det utfört, utan man reder sig utmärkt på egen hand endast genom att skriva av formulären samt följa anvisningarna huru man sedan skall bete sig. Genom att begagna sig av denna juridiska formulärsamling inbesparar man ej blott stora pengar, utan man blir även i tillfälle till goda extraförtjänster, ty, som känt är, får numera i Sverige vem som helst, såväl man som kvinna, som äger god frejd och fyllt 21 år, utan någon som helst examen uppträda inför domstol som sakförare.

Boken, som är elegant inbunden med guldrück, säljes endast från Bokförlaget Oden, (avd. 70), Klarabergsg. 35, Stockholm, för det billiga priset av kronor 10:75. Var och en bör i sitt eget intresse skriva till bokförlaget och köpa denna bok, ty säkert är att man med densamma sparar in stora pengar på samma gång man på ett enkelt och lättfattligt sätt erhåller kunskaper om alla juridiska handlingar. Boken har en strykande åtgång. Över 40,000 ex. sålda på 4 månader.

Utmärkta organ

för annonsering i landsorten:

- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gevele:** Gevele-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlshamn:** Tidningen Karlshamn.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Visby:** Gotlänningen.
- Växiö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.

Björn och Fritiof sutto båda

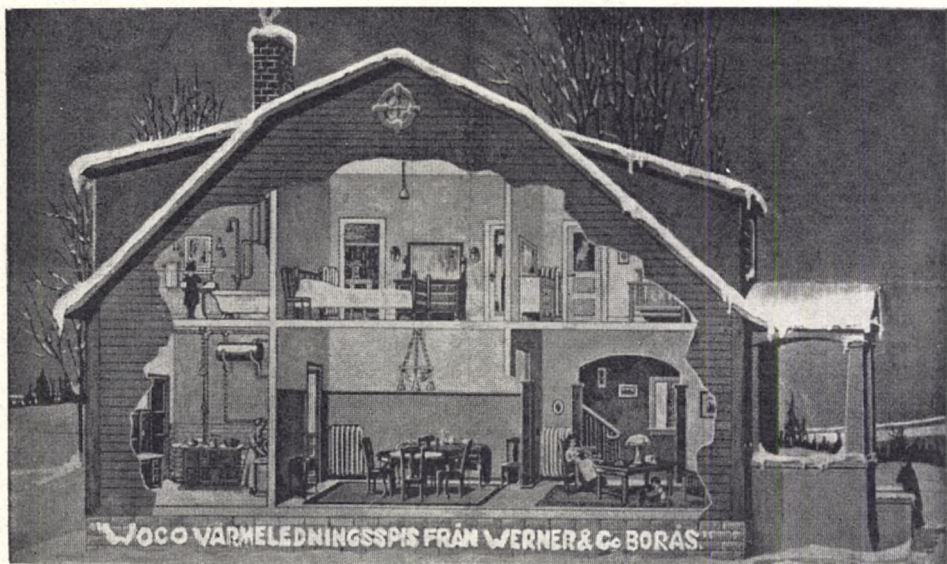


vid en frukost, skön att skåda.
Cacao och sill i låda
var ju deras bästa föda.
Fritiof reste sig med möda
och han sade: "Det berättas
att det säkert är Cloettas
cacao, som smakar bäst
och, vid Tor, nu är det fest."

GULD-CACAO
och
CHOKLAD

Cloettas

fabrikat äro närande, hälsosamma och välsmakande. Väckända i hela Norden sedan mera än 50 år tillbaka. Till salu överallt i fabriken originalförpackningar.



WOCO VARMELEDNINGSSPIS FRÅN WERNER & C. BORÅS

HUSMÖDRAR!

Färga själva Edra kläder!

Fortare
Billigare
Bättre

än kemisk färgning



Färga allting i alla kulörer!

En kaka NADCO kostar kr. 1: 25.

Den färgar och tvättar
samtidigt 1/2 kg. kläder.

NADCO
Hemfärger

skada varken tyget, händerna,
eller kärnen,
äro tvättäta
blekas ej
finnas i 20 kulörer.

Fråga hos Eder handlande eller skriv
till

A.-B. NADCO
Arkaden GÖTEBORG Tel. 203 65



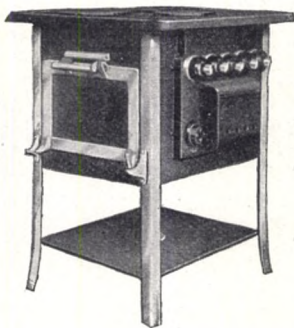
Porslinsservis
handmålad, konstnärligt mönster
för 12 pers. — 58 pjäser

Pris 94:75

WIKMAN & WIKLUND

Flemminggatan 17, Stockholm

Telefoner: Namnanrop



HELIOS

Elektriska värmeapparater

God effekt. Liten strömätgång.

Försäljas av alla elektriska
firmor samt i vår

UTSTÄLLNING

REGERINGSGATAN 41
Rikstel. 54 90.
STOCKHOLM.

LUNDSVIKS

CHAUFFÖRSKOLA

Kurser 150, 200 o. 250 kr.

SPECIALUTBILDNING
med en elev åt gången.

3 STRANDVÄGEN 3

Riks 725 92. Allm. 52 95.

tid fin tvål och om möjligt ljumt tvättvatten om vintern. Sedan ni tvättat händerna på aftonen ingnidas de med följande salva för att få vita händer: 30 gr. söt mandelolja; 30 gr. rosenvatten; 15 gr. vitt vax; 10 gr. zinkblende; 1 gr. fransk terpentinolja; 1/2 gr. olivolja. — Låt tillreda salvan enligt receptet på apoteket; det är enklare än att göra den själv. — Efter tvättningen på aftonen ingnidas händerna med salvan och masseras. Större effekt uppnås om man drar på händerna rymliga handskar, som få sitta på under natten.

Fru Skönhetsdoktorn.

FRÅGOR OCH SVAR.

Våra läsare äro välkomna att till frågoavdelningen, Iduns redaktion, ställa frågor i den ena eller andra angelägenheten, vari de kunna önska råd och anvisning. Redaktionen förbehåller sig dock rätt att utesluta sådana frågor, vilkas besvarande ej kan vara av mera allmänt intresse.

N:r 58. Kan jag få rekommendation på någon tillförlitlig bok i fråga om sättet att uppträda i större sällskap, med råd för en som gärna vill vara en god värdinna o. s. v. Ovan.

Svar: Att rekommendera: "Sällskapslivet", utkommen på Nordiska Förlaget i Göteborg och "Umgänges & Levnadskonst", utgiven å Bokförlaget Nuten, Lästmakaregatan 12, Stockholm.

N:r 59. Vad är "Torrfoot"? Hörde talas om det härom dagen, men har glömt vad man sade.

Svar: "Torrfoot" är ett nytt halvsulningsläder, som i Stockholm tillhandahålles av ingenjör Göransson, Västerlånggatan. Om det nya medlet heter det i N. D. A.: Från de mest skilda håll komma intyg om hållbarhet och vattentätighet, tydande på en ytterst allmän belåtenhet bland alla som hunnit pröva det. Särskilt för ungdom och främst idrottsmän, de verkliga slitvargarna, spelar denna fotbeklädnad en stor roll genom sin hållbarhet och ändamålsenlighet. Vad reklamen lovat har hållits i praktiken, den engelska arméns och marinens skobeklädnad under kriget ha bestått även de prov vårt klimat möjliggjort.

N:r 60. Hur finna bot för dålig blodcirkulation? Lider i synnerhet av kalla händer och fötter. Är mycket i rörelse i friska luften, vilket dock blott hjälper för stunden. Frusen 19-åring.

Svar: Om ni hör till de moderna unga damer, vilka älska att använda florstunna strumpor — ett osmakligt vintermode —, så läs undan dem tills sommaren kommer — och sätt på eder strumpor lämpliga för vårt vinterklimat. Försök med s. k. avrivning (lätt avtvättning av hela kroppen) med vatten av rumstemperatur varje morgon, genast ni därefter klätt eder, en rask promenad. Gymnastik rekommenderas liksom lättare sport, skidåkning och tennis. Hjälper ej detta, bör ni konsultera läkare och såmedelst. få något järnpreparat.

N:r 61. Vilken är utbildningskursen för bostadsinspektriser, hur mycket kostar den och till vilken person skall ansökan ställas?

Prenumerant 1921.

Svar: "Centralförbundet för socialt arbete", Lästmakaregatan 6, Sthlm, utbildar bostadsinspektriser. Fordringar: kunskaper motsvarande realskoleexamen, ålder ej under 21 år. Företräde har den som förut äger praktisk utbildning. (Forts. sid. 198).

"Vad en modern kvinna måste veta". Av E. A. Fletcher. 132 sidor. Kr. 3:—, Bokförlaget. Postfack 375, Stockholm.

En gammal fördom.



— Jo, lilla fröken. Jag vil ha en flaska riktigt fin eau de cologne, den bästa ni har — Någon utländsk.

— Utländsk! Det är bara en gammal fördom, att utländsk eau de cologne är så särskilt bra. Nej, skall baron ha en verkligt fin eau de cologne så ska vi ta en svensk, den här, var så god och känn...

— Ah—a—a härligt! Charmant! Vad heter den?

— E. d. C. — Hylins E. d. C.!

Våta Fötter

och därav orsakad förkylning får man som bekant genom fuktighet, som inträngt genom skodonen, men det är icke alltid sagt, att det är endast denna fuktighet, som förorsakat våta fötter. Lika ofta är fallet det att genom fotens transpiration strumpan blir fuktig och att vid kall väderlek foten alltså är inbäddad i ett kallt, fuktigt omhölje.

Detta är naturligtvis högst ohälsosamt och kan förhindras genom regelbundet användande av

Dr Scholl's "Fotvård"

"Fotvårds"-satsen består av tre delar:

1:a "Pedico-Tvålen" innehåller medicinska och kemiska ingredienser för fotens sanitära skötsel och är genom sin pulveriserade form så beskaffad, att den vid tvättandet rensar porerna, öppnar samma och härigenom förhindrar dålig lukt.

2:a "Pedico-Balsamet" innehåller mentol och andra för huden välgörande beståndsdelar och användes till att massera foten efter det varma fotbadet med "Pedico-Tvålen". Detsamma uppfrikskar foten.

3:e "Pedico-Pudret" är anti-septiskt, väl luktkänt och läkande. Det slås såväl på fötterna som i strumpan och håller foten torr.



Om Eder skohandl. icke skulle föra

Dr Scholl's "Fotvård"

så vänd Eder direkt till oss. — Vår broschyr "Fötterna och deras vård", upptagande 12 fotspecialiteter, sändes gratis på begäran.

THE SCHOLL MANUFACTURING CO.
STOCKHOLM 7, Avdeln. 1.

MELLERSTA SKÅNE

står i fråga om spridning i första ledet av Skånes tidningar och är huvudorgan för central Skåne med samhälle Eslöv, Hörby, Höör, Tollarp, Lönneby, Askeröd m. fl.

Vill Ni träffa den större allmänheten med Eder annons, då annonserar Ni i

MELLERSTA SKÅNE

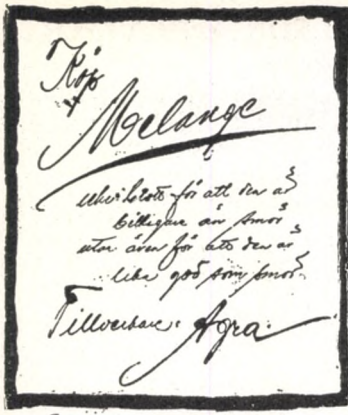
Vad är Triett?

Ett idealiskt och oöverträffat Köksbord. På en halv minut kan det omändras till Bakbord med tillhörande 7 olika redskap, eller också till Strykbord. Oöverträffat. Oumbärligt för alla hem. Patent s. Tillverkas och försäljes av A. O. Warolén, Falköping-R.

FRIMÄRKEN

för samlare bäst och billigast —
Prislista 48, pris 50 öre.
Med suppl. pris 1 kr.

A.-B. HARRY WENNERBERG
66 Drottninggatan Stockholm.



VARJE SNÄLL
 flicka erhåller på sin adertonde födelsedag gratis ett litet paket Ringstorps berömda choklad, om hon i tid insänder sin adress samt namnet på den konditor eller handlande, som hon och hennes bekanta gynna för inköp av chokladen. Ringstorps Chokladfabrik, Hälsingborg.

KÖKSALMANACK
 Redigerad av **IDA NORRBY**.
 Föreståndarinna för Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN
 20—26 FEBR. 1921.

SÖNDAG. Frukost: Smör och bröd; biff med förlorade ägg; kaffe eller te. **Middag:** kokta sockerrötter med hollandässås, harfärs med brynt potatis, morötter och ärter, frusen fruktpudding.

MÅNDAG. Frukost: Smör och bröd, helst salt sill med smör och ägg; kaffe eller te. **Middag:** Soppa på fårhals; falsk gräddkaka.

TISDAG. Frukost: Smör och bröd; kokta makaroner med tomatssås; kaffe eller te. **Middag:** Falsa fläskkotletter med stuva-de skärböner; apelsinpudding.

ONSDAG. Frukost: Smör och bröd; äggstanning med köttstuvning (rester från söndag); kaffe eller te. **Middag:** Kokt rödspotta med persiljesås; chokladris.

TORSDAG. Frukost: Smör och bröd; kory med stekt potatis; kaffe eller te. **Middag:** Hotch-potchsoppa; frspannkakor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smör och bröd; fiskallad (rester); kaffe eller te. **Middag:** Dillkött med sås och potatis; fruktgratin med grädde.

LÖRDAG. Frukost: Smör och bröd; köttkroetter (rester från fredag) med svampsås; kaffe eller te. **Middag:** Stekt fäsk sill med potatisbullar; sammetsväl-ling.

Hollandässås (f. 6 pers.). 1 hg. smör, 50 gr. mjöl, 1½—2 dcl. vatten eller buljong, 2 äggulor, saft av ½ citron, salt, vitpeppar, 1½ dcl. tjock grädde.

Beredning: Smör och mjöl arbetas tillsammans, spådes med litet vatten och får koka en stund. Kastrullen tages därefter från elden, och äggulorna, uppvispade i litet vatten eller buljong, tillsät- tas. Såsen får därefter under vispning sjuda över elden, tills

Det välkända tillförlitliga järnmedlet
Athenstaedts Järntinktur
 å orig.-fl. finnes å apot.
 Huvuddepot för Sverige:
 Apoteket Kronan, Kristianstad.

Vägvisare för Rättviksturisten

Hotell, pensionat och affärer att rekommendera.

SILJANSBORG TURISTHOTELLEN RÄTTVIK

Rekreation - Vintersport
 Pension från kronor 15:—.

Förstklassiga gäst- och sälls-kapsrum.
 Pensionspris från kr. 15:— per dag.

Strand Hotellet
 RÄTTVIK
 Rekommenderas!
 Riks 99.

PERSBORGS PENSIONAT
 RÄTTVIK
 Hjälpension från Rikstel. 23
 kr. 14:— pr dag. Efter påsk sänkta pris.

Hotell Allers
 RÄTTVIK.
 Resanderum. Matsal.
 Rekommenderas!
 Riks 33.

Rättvik-Boda Hemslojd
 RÄTTVIK.
 Hemslojdeställning och försäljning.
 Riks 86.

MÅRSGÅRDENS PENSIONAT
 Telefon 19 (I närheten av Siljansborg) Telefon 19
 RÄTTVIK
 REKOMMENDERAS!

Ol. Hedbergs Konditori
 (Invid järnvägsstationen).
 RÄTTVIK.
 Rekommenderas!
 Riks 5 och 31.

Rättviks Bokhandel
 Rekommenderas!
 Th. Landberg.

HOTELL RÄTTVIK
 Riks 76.
 Varna och trevliga rum till moderata priser.

Svenska Missionsförbundets Vilo-hem
 RÄTTVIK.
 Välrekommenderat!
 Riks 7.

H. Johanssons Skoaffär
 Rättvik
 Rekommenderas!
 Riks 137.

Hemslöjdskolan i Rättvik
 mottager några elever i vävnad 1 o. 15 mars. Helinackord. Högt o. vackert läge vid Siljan. Tillfälle till sport. Pianolektioner. Prospekt mot porto.

Nya Manufaktur- & Sybehörsaffären
 RÄTTVIK.
 Rekommenderas!

Pensionat Anglicia
 RÄTTVIK.
 Rekommenderas!
 Hjälpension till kr. 12:—.
 Riks 129.

Carlsviks Åkeri- & Bilstation
 RÄTTVIK
 Utför alla slags körningar, såväl finare som grövre. Bilar för såväl långa som korta resor.
 Riks 14 eller Bilstation.

Ohldéns Frukt- & Blomsteraffär
 RÄTTVIK.
 REKOMMENDERAS!
 Riks 127.

den tjocknat. Då avtages den och smaksättes med citronsaft, salt och vitpeppar. Sist tillsättes den till skum slagna grädden. Såsen bör vara ganska tjock.

Harfärs (f. 6 pers.). 1 hare, 2 tsk. salt, ½ tsk. vitpeppar, 1½ hg. smör, 3 ägg, 2—3 dcl. grädde eller god mjölk.

Panad: inkräm av vetebröd (omkr. 1 hg.), ½ msk. salt, 2 dcl. kokande mjölk, 1 msk. smör.

Till formen: 1 msk. smör, 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Haren flås och ur-tages. Huvud, tassar och slak-sidor avhuggas, varefter haren sköljes mycket väl, torkas och alla hinnor avdragas. Allt kött skäres löst från benen, skrapas fritt från senor och hinnor. Köttet måles 5—6 ggr genom kött-kvarn. — Till panaden tages inkräm av vetebröd och lägges i en kastrull, och den kokande mjölken påspådes under det att panaden röres med träslv. Då panaden ser jämn och fin ut, upphålles den på smort fat, och bstrykes ovanpå med litet smör, för att den ej skall torka under det den kallnar. — Det malda köttet, panaden och smöret blandas tillsammans och stötes mycket väl. Så tillsättes kryddorna, äggulorna och grädden, litet i sänder, varefter färsen passeras. Allra sist tillsättes äggvitorna, slagna till hårt skum. — Färsen fyller i smord och brödbeströdd form med lock och kokas i vat-tenbad i ugn eller på spisen, om-

kring 1 timme. Uppstjälpes på serveringsfatet. Serveras med redd sås, smaksatt t. ex. med vin eller tryffel.

Frusen fruktpudding (f. 6 pers.) 4 dcl. extra tjock grädde, 1 msk. socker, (1 msk. vaniljsocker), 1½ lit. burk äppelkompott (eller annan fruktompott), ¾ kkp. hal-lonsylt.

Beredning: Grädden vispas med sockret till hårt skum och smak-sättes med vaniljsocker, om så önskas. I en vattensköljd glace-form packas nu grädden med varvtals med hallonsylten och de kokta äpplena, skurna i mindre bitar. Formen ställes därefter ned i is och salt och får stå så 1 timme. Uppstjälpes och gar-neras med kokt frukt.

Apelsinpudding (f. 6 pers.) 2 dcl. apelsin-saft, ½ tsk. potatis-mjöl, 3 äggulor, 1½ msk. hackade syltade apelsinskal, 5 blad gela-tin, 3 dcl. tjock grädde.

Till garnering: 1 dcl. tjock grädde, kanderade apelsinklyftor.

Beredning: Apelsin-saft, potatis-mjöl och äggulor sjudes över elden tills det tjocknar och vispas därpå kallt. Då tillsättes de hac-kade, syltade apelsinskalen, gela-tinbladen, uplösta i litet kokande vatten samt den till hårt skum slagna grädden. Krämen hålles i vattensköljd form och ställes ut att stelna. Apelsinpuddingen upp-stjälpes och garneras med vispad grädde samt kanderade eller sock-rade apelsinklyftor. —

Fisksallad (f. 6 pers.) 3 kkp.

kokt fisk (rester), 1 kokt morot, 1 saltgurka, 2 kkp. kokta rödbetor i tärningar, 1 msk. pickles.

Majonäs-sås: 30 gr. smör, 2 msk. mjöl, 1 tsk. senap, ¼ tsk. vitpeppar, 2 dcl. fiskspad, ½ msk. socker, 1 msk. matolja, 1½ msk. ättika, 1½ dcl. tjock grädde.

Beredning: Den kokta fisken befrias från skinn och ben och skäres i små bitar. Moroten, salt-gurkan och rödbetorna skäras i tärningar eller fina strimlor samt blandas med fisk och pickles. Salladen lägges sedan i snäkor. — Till såsen fräses smör, mjöl, senap och vitpeppar i en kastrull, fiskspad spådes på, och såsen får koka, tills den är tjock som en tunn gröt. När den är färdigkokt,

passeras den genom sikt och rö-res till den kallnat. Då tillsättes sockret — samt matoljan och ät-tikan droppvis under jämn rö-ring. Sist nedblandas den till skum slagna grädden, och såsen hålles över salladen i snäckorna.

Glöm ej
 att skaffa Eder
Iduns Kokbok.
 Ny utvidgad upplaga.



Grönsaks- och Blomsterfröer
 Gräsförblandningar till träd-gårdsmattor samt Redskap.
 Allt av prima kvalitet.
 Billigast i
GÖTEBORGS FRÖHANDL
 Södra Larmgatan 4, Göteborg.
 Rikst. 59 32, 109 84
 Ill. katalog gratis och franko.

Jumpers-Garn

stor färgsortering! Kr. 2:90 pr 100 gr.
OBS! Nedsatta priser å alla sorters ullgarner.

ARVIKA SPINNERI & VÄVNADSAFFÄR,
Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm.

SÖMNADSSKOLAN, Grevturegatan 24 B.

Undervisning i finare klädsömnad, tillklippning, avprovning m. m.). Uppritning och färgsättning av allehanda klädningsbroderier utföres. Prospekt på begäran. Riks 133 12.
Anm. alla dagar 10-4. (Även aftonkurser.)

KARIN WESTERBERG,
f. d. lärarinna vid Birgittaskolan.

Kurser i linnesöm

(enklare såväl som finare) och Knyppling samt enstaka lektioner i hälsöm, fransknytning, tyllträning och frivoliteter. Anm. alla dagar 10-4. Prospekt på begäran.

Märta Andersson, Odengatan 58 (vid Odenplan) Sthlm.
f. d. lärarinna vid Birgittaskolan.
Riks. 6270. Allm. 11520.

(Forts. fr. sid. 196).
av något slag eller föregående erfarenhet av social verksamhet. Fullständig kurs för utbildning av bostadsinspektör, fosterbarnsvårdsd:o, vicevärdskap i arbetarbostadshus m. m. kostar 250 kr. Ansökan till Centralförbundet för socialt arbete byrå, varifrån alla nödiga upplysningar kunna skriftligt (eller muntligt kl. 1-3 varje e. m.) erhållas.
N:r 62. Till vilken fond skall ansökan om s. k. studielån ställas, och vilka äro villkoren för erhållande av sådant?
17-årig flicka.
Svar: Fredrika Bremerförbundet bl. a. disponerar åtskilliga fonder ur vilka stipendier utdelas. (Fria stipendier, Joh. Kempes fond för medicinska studier, Sthlms stads stipendier, olika länsstipendier o. s. v.) Upplysningar erhållas från Förbundet. Hos "Förvaltningen av Telefondirektör H. T. Cedergrens uppfostringsfond", adr. Rosenbad 2, Stockholm C., kunna likaledes sökas sti-



är
GÖTEBORGS DAGBLAD
Helårspris
endast
30 kronor
fritt hemburen
i Göteborg och
25 kronor
vid prenumeration
å posten.
Bemärk det billiga
prenumerationspriset!

pendier. Upplysningar erhållas genom fondens sekreterare.
N:r 63. Var kan man få köpa mönster för träsnideri? Finns någon mönstertidning, som innehåller sådana, frågor
Hemslöjdare.
Svar: För åtskilliga år sedan utkom från Falun eller Hedemora en mönstertidning för träsnideri, å vilken prenumererades å post och i bokhandel. I den senare fanns också, och finns nog även nu liknande mönstertidningar att få köpa, varför ni bör göra förfrågan å närmaste bokhandel. Varom icke, kan ni, om adr. lämnas å Iduns redaktion, få köpa en dylik samling och några årgångar av nämnda mönstertidning.

LÄSARINNORNAS SPALT.

Här nedan följa svar på "spaltens" frågor i n:r 6. Det för det bästa svaret utlovade priset på 5 kr. har tillerkänts signaturen "Fru Maja", som torde för redaktionen uppge namn och adress för priset utfående.

Svar till "En svensk kvinna".
Har ni aldrig tänkt på den gyllene medelvägen? Om det "acklar" er att gå med naken ryggb och om ni fryser i silkesstrumpor så gör klädningens urringning mindre och tag två par silkesstrumpor på. — Modet och "de andra" kan ni ändå ej reformera. Men er själv kan ni kläda i sammet — det är varmt och vackert. Välj den färg som passar bäst Ert hår, er hy och era ögon. Vad snittet och decolletagen angår, skall ni alltid finna, även inom det rådande modet, något som passar er figur och er individualitet, och jag försäkras er, att ni i den dräkten skall känna er varm och glad och mindre avogt sinnad mot den "lilla bönan" i den alltför uringade klädningen.
Fru Maja.

Svar till "Intresserad iakttagare".
Jag applåderar aldrig på en konsert om än jag njuter mycket därför — att jag anser mig vara alldeles för enkel — för att min hyllning till konstnären eller konstnärerna skulle vara av något värde för dem.
Eller varför applåderar man annars? Däremot på en nationalfest eller dylikt skulle jag utan tvekan applådera för samma konstnär.
En vildavästrens tös.
Svar till "Ung moder".
Det är tyvärr mer än en som i vår jäktande tid beklagar sig över, att natten och sömnen ej ger dem den vila, som man be-

IDUNS TIDSFÖRDRIV

NAMNGÅTA.

Merinka Ståndrot.
En liten namngåta. Ovanstående litet originella namn innehåller precis samma bokstäver som namnet på en i svenska historien omnämnd kvinna. Kasta om bokstäverna så att de bilda namnet ur historien.

PALINDROM.

När där uppe åskan går,
man mig rättfram höra får.
I mig omvänd just vi finna,
vad en syndare vill vinna.

CHARAD.

När en stark mitt första dansen
trår
ofta oro, ångslan rår.
Mången, som mitt andra bår,
karl ej alltid för den är.
Uti täppans blomsterring
syns mitt-hela vitt omkring.

RÄKNEPROBLEM.

Hr B. var en dag ute och köpte för 112 kr. julkappar, vilka voro avsedda för fru B., dottern Elsa och sonen Karl. De som voro avsedda för fru B. kostade lika mycket ensamma, som de, som voro avsedda för Elsa och Karl, kostade tillsammans. Och skillnaden mellan det belopp, fru B:s klappar representerade, och det belopp, som Elsas klappar kostade, utgjorde just

höver för att vakna upp förfriskad nästa morgon.

Jag läste en gång i en utländsk tidskrift på tal om sömn och drömmar, att man skulle förbereda sig för natten under dagen, och för dagen under natten. D. v. s. om vår dag är fylld av jäkt och oro, kunna vi ej vänta, att få en rofylld natt. Och vi vakna då, som ni sade, tröttare än om vi ej hade sovit.

Om de yttre förhållandena är motsatsen till lugna, måste man söka att få en inre fristad, dit man ibland kan draga sig tillbaka, och i synnerhet se till, att dagens sista timmar bli stilla. Det finns ju så många hjälpmedel, en god bok, litet musik, en blomma.

Ännu ett "lugnande" medel är att lära sig en vacker dikt utan till — helst en lyrisk — t. ex. Stagnelius' "Necken", och när ni om kvällen kommit i säng läs den tyst för er själv och koncentrera tankarna på den. Eller lär er en sentens utantill med upphöjt innehåll, en bön om ni så vill. Det ger ro och stillhet åt vårt oroliga sinne.

"Tänk på stjärnorna" sade en gång en vän till mig, när jag beklagade mig över dålig sömn.
Ung mor som ni.
(Forts.).

Frågor.

— Ämnar till sommaren med en väninna resa genom Tyskland och Österrike till Italien. Kan jag av Iduns vänliga läsare få några goda råd? Har en dylik resa många besvärligheter med sig, d. v. s. om förhållandena få förbli så som nu? Vilka resehandböcker bör man studera? Som vår kassa ej är så riklig, vore jag mycket tacksam för anvisning på vackra men billiga platser dels i Alpernas sydsluttningar, t. ex. vid någon av sjöarna, dels i Syd-Bayern, Tyrolen och Salzburg. Vore även mycket tacksam för några anvisningar i och för ett kortare uppehåll i Rom och Venedig.
Nibb.
— Kommer här med en fråga, som gäller för sommaren. Vi äro bosatta i mellersta Sverige, men skulle så gärna under sommaren vilja komma söderut, till väst-

den summa klapparna till Karl kostade. Hur mycket kostade klapparna till var och en?

LÖSNING

TILL IDUNS PRISTÄVLAN
N:R 3.

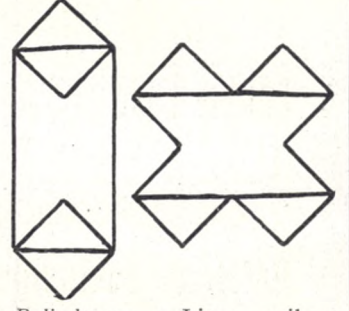
De två städerna äro: Falköping — Söderhamn.

De tre första riktiga lösningarna, som vid granskningen påträffades, hade lämnats av Hildur Andersson, Stockholm, Annie Sederholm, Landskrona, och Anna Pettersson, Nylund, vilka alltså erhållit 5 kr. vardera i pris.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIVET I
N:R 4

En klippuppgift.



Palindrom: 1. Lim — mil. 2. Arab — bara.

kusten, eller någonstans, där tillfälle till bad finnes. Skulle det bli dyrt inackordera sig på herrgård el. pensionat för två äldre samt en 2-årig gosse. Var ta' de emot och vad vore ungefär priset. Tacksam för svar vore
Fru Elisabeth.

— Har för ungefär ett år sedan kommit till en stad i södra Sverige och har varken släkt eller vänner där, varför jag känner mig mycket ensam. Med mina kamrater på det kontor jag är anställd, kan jag icke alls sympatisera och är således helt och hållet hänvisad till mitt eget sällskap. Skulle så gärna vilja bli med i någon klubb e. d., men invånarna här äro synnerligen otillgängliga och vilja icke ha någon utomstående med, har jag hört. Skulle vara mycket tacksam, om någon av Iduns läsare kunde ge mig något råd. Jag är 22 år gammal och i vanliga fall begåvad med ett friskt humör och i min hemort var jag alltid gärna sedd vid tillställningar etc.
"Maj-Britt."

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

R. B.—n. Ganska bra. Men var taga bröd i öknen, här liktydigt med: var finna utrymme i trängseln.

Många Idunläsare i Uppsala. Anna Wahlenbergs följetong "I lögnens rike" nådde sin avslutning i Idun n:r 47 förra året. Den sista sidan i romanen är 280. För kontrollens skull torde Ni ha godheten att i närmaste bokhandel göra en jämförelse med boken. Det framgår då att någon fortsättning utöver vad Idun meddelat ej finnes. Edert påstående att berättelsen "Fru Wide", publicerad för några år sedan i Idun, ej heller avslutats, är lika obefogat. Om författaren ger sitt arbete en annan avslutning än vad läsaren tänkt sig, blir det helt och hållet en litterär smakfråga.
Allkä. Det blev papperskorgen.
J—J. Det också.

LEDIGA PLATSER

Sykunnig hushållsfröken

kunnig i finare matlagning, bakning, konservering önskas. 2 tjänare finnes. Anbud med fotografi, betyg och löpenterationer till Disponent Pollak, Karlstad.

Lärlarinna,

undervisningsvan och erfaren önskas för en 14 års flicka. Fjärde klass kurs i elementarskola. Svar med betyg och referenser till "Herrgård i Östergötland", Mjölby.

Schweizisk eller fransk bonne

välrekommenderad, ej för ung, sökes nu eller senare till 3 barn i åldern 2-6 år, på landet i Skåne (i närheten av Hälsingborg).

Friherrinnan Thott,
Lydeslund pr Mörarp.

Barnfröken,

frisk, enkel och anspråkslös, med lugnt och bestämt sätt, sökes för 4 barn i åldern 9-2½ år. Den, som är sykkunnig och något musikalsk äger företräde. Svar med betyg och löneanspråk till "G. J.", Ystads Annonnsbyrå, Ystad.

Som medlem av familjen

får en ordentlig flicka, van vid arbete plats i mindre lantushäll nära Göteborg. Svar med foto till "Medlem av familjen", Iduns exp. f. v. b.

Framtidsplats

1 Maj för duktig fröken att ensam med fruns tillsyn sköta litet hushåll i prästgård. Svar med betyg och ref. till E. Sandström, Lännäs.

Sjuksköterska.

Till följd av sjukdomsfall får sjuksköterska plats nu genast vid länslasarettet i Strömstad.
Lön kr. 130 pr månad och allt fritt. Ansökan jämte betyg och fotografi insändes snarast möjligt till
LASARETSLÄKAREN.

Husmodersplatsen

vid Kungl. Livregementets husarers marketenteri är den 1 nästkommande april ledig. Lön 1200 kr. Fri kost, bostad, värme, ljus och tvätt.
Närmare upplysningar erhålles genom undertecknad. Ansökningar insändas före den 1 mars till Fanjunkare H. Biörck, K. 3 adr. Skövde.

Husmodersbefattningen

vid försörjningshemmet i Falkenberg i Kalmar är till ansökan ledig att tillträdas den 1 nästkommande april. Innehavaren av tjänsten skall vara fullt utbildad sjuksköterska och hava genomgått kurs för fattigvårdsfunktionär.

Lönen är 900 kr. pr år, varå utgår dyrtidstillägg efter samma grunder, som gälla för statens befattningshavare, varjämte tillkommer förmån av fri bostad, kost, lyse, värme och tvätt.
Ansökningshandling med betygsskrifter skola före den 14 mars 1921 inlämnas till Fattigvårdsstyrelsen i Kalmar, som lämnar närmare upplysningar.
Kalmar i febr. 1921.
Fattigvårdsstyrelsen.

I goda hem

finnas väl avlönade platser för ex. barnsköterskor, barn- och ensamjunker, husmor, kokerskor och andra hembiträden.
Stockholms Stads Arbetsförmedling.
Regeringsgat. 107. Högbergsg. 37.
Exped.-tid 9-4, dag före helgdag stänges 2.
Obs! Betyg och rekommendationer böra medhavas. Även tillf. arbetskraft förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodrar och tjänare.

Kokerskeplatsen

vid Göta Artilleriregemente.

Se denna tidning den 13/2.

PLATSSÖKANDE

ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar komma i fin familj som sällskap och god hjälp. Har genomgått Husmodersskola och kunnig i finare handarbete. Van vid ordning. Lön önskas. Svar till "21 år", Box 42, Ödåkra.

Ung, bildad, musikalisk flicka önskar, att som familjemedlem, hjälpa husmor med varjehanda inom hemmet. 8-klassigt läroverk. Sjukvårdsintresserad. Villig hjälpa till med skrivgöromål. Helst i Stockholm eller dess omgivning. Svar till "G. J. 1921", A. B. S. Gumelius Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

Realskolebildad, 18-års flicka

från gott hem, önskar plats i familj, där jungfru finnes, att vara husmodern behjälplig med lättare göromål och hjälpa barnen med läxläsning. Familjemedlem. Svar till "April 1921", p. r. Laholm.

Ung lantbrukaredotter,

som förut varit hushållselev å större pensionat, önskar för att vidare praktisera i husliga sysslor plats i bättre hem på landet (helst herrgård) som husmoderns verkliga hjälp, med början 1 april. Vid lön fastes mindre avseende blott ett vänligt och gott bemötande kan erhållas. Svar till "Familjemedlem", Iduns exp. f. v. b.

Hushållskunnig flicka

från gott hem önskar plats helst i jungfrufamilj som husmoderns hjälp där jungfru finnes. Eget rum. Lön efter överenskommelse. Svar till "Nu genast", Iduns exp., f. v. b.

Ung lantbrukaredotter,

kunnig i sömnad och villig deltaga i alla förekommande göromål, önskar mot fritt vivre plats i bättre familj för att under husmors ledning lära ett hems skötande. Svar till "Familjemedlem", Alem p. r.

Ung, bildad flicka

van vid alla vid ett större lantushåll förekommande göromål, önskar plats som hjälp och sällskap vid större herrgård. Lön önskvärd. Svar till "21 år", Allm. Tidn.-kont., Stockholm.

19-års flicka,

med 6-kl. elementarunderb. från bildat, gott hem i vacker landsbygd av mellersta Dalarna önskar 2-3 mån. inackordering hos bildad familj i Stockholm mot att familjens dotter av ungefär samma ålder i utbyte får komma till sökandens hem för att lära sig hushåll och idka friluftsliv. Svar till "Dalatös", Allm. Tidningskontoret, Falun. Tel. 590 d.

Bildad flicka,

kunnig i bakning, matlagning och konservering samt någon sömnad, önskar den 15 febr. plats på landet som husmoderns hjälp. Genomgått hushållsskola. Svar till "Familjemedlem 22 år", Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinna.

27-årig dam med goda rekommendationer önskar plats som hushållsförken eller husföreståndarinna i större hem. Svar till "Husföreståndarinna—1 mars" under adress S. Gumelius Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Som husmoderns hjälp

önskar en ung fru plats i en liten treflig samt god familj, är kunnig i ett hems skötande. Gärna ått Stockholmsstrakten. Svar till "Plikttrogen", Kiosken, Järntorget, Göteborg.

Plats som privatsekreterare

sökes av ung dam, något kunnig i språk, betyg i stenografi. Svar till Box 120, Malmö.

Flicka,

som genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats, helst å herrgård, för att läsa med barn eller vara till hjälp och sällskap. Svar till "20 år", Annonsbyrå Hugo Krantz, Göteborg.

20-årig flicka,

som genomgått realskoleexamen önskar plats i familj för läxläsning med och tillsyn av barn. Svar till "Familjemedlem", Arboga p. r.

INACKORDERINGAR

Dam,

i behov av vila och stillhet, önskar inackordering i gott hem i Småland eller norra Skåne. Prisuppgift och övriga upplysningar till "1 mars—30 april", p. r. Ekeby, (Skåne).

"Paying guests"

finna behaglig vistelse hos bildad fam. i komfortabel villa. Vacker skogrik trakt nära stad. Hästar finns. Svar ställes till Kullebo, Stehag.

DIVERSE

TANDTEKNIKERKURS

börjar åter den 15 mars. Pris 400 kr. Ansökan med porto, Malmkillnads-gatan 60. W. Johnson.

BABYUTSTYRSLAR

av fina tillbehör och välsydda, allt för den nyfödde till det billiga priset Kr. 12:— . Örngott av noblesväv med broderat hörn Kr. 3:— . Sändes mot postförskott. Fru Clara Lindqvist, Övre Kvarngatan 32, Borås.

För den nyfödde.

Komplett, fin, välsydd utstyrelse å Kr. 15:— samt Extra-utstyrelse å Kr. 25:— . Möster medf. på begäran gratis. Mössor 3:— . Maggördlar med strumpeband (för något äldre barn) 3:50 st. Fru Caspersson, 3 Jerntorgsg. Örebro.

Önnestads Folkhögskola

i Krist:s län — 1868 grundade
börjar 20 april sina 4 månaders
Kvinnliga Sommarkurser å
2 avdelningar.

Allm.-bildande samt facklig utbildning för hem och självförsörjning. Slöjd, vävning, skolkök, gymnastik, trädgårdsundervisning, uppfostringslära, hälso- och sjukvård, lantushållningsämnen m. m. Förbereder vidare utbildning: Skolköks-seminarier, sjuksköterske- och slöjd-utbildning m. m. Prisbillig, friplatser, statsstip. intill 35 kr. pr mån. Illustr. prospekt mot 40 öre porto gm. Rektor Yngve Melander, Önnestad.

I trädgårds-skötsel

börjar ny kurs den 15 mars vid Hammarhus pr. Kristianstad. Närmare upplysningar lämnas på begäran.

Signe Ohlsson.

Lektioner

i tal och deklamation gives av kompetent lärare. Allm. tel. Söder 30 13.

Hemorroider

försvinna efter några dagar vid användning av HÄMOSALVAN från Kem. Tekn. Fabr. Elefant, Göteborg.

Pris kr. 10:— pr stor burk mot postförskott eller förut ins. likvid.



För lomhörda, Döva höra.

Nat. storl. Professor Plobners hörtrumma är den bästa för alla som höra illa.

Intyg. Ett hjärtligt tack för den hörapparaten som jag erhöi från Eder. Jag hörde strax bättre med det öra den blev insatt uti. Susningen försvann. Sänd mig en styck till Slägarp d. 17/10 1920. O. H. A.

Hörtrumman bäres osynligt. Botar öronsusning samt nervöst öronlidande. Tusental i bruk. Bruksanvisning med intyg medföljer. Pris 1 styck 9:—, 2 st. 17:— . Sändes mot postefterkrav.

G. S. ERICSON, Avd. 46, Stockholm 6.

Dr A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

GÖTEBORGS

GYMNASTISKA INSTITUTET

Östra Hamngatan N:o 45

Förmånligaste specialkurs i

MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK

Ny kurs börjar den 15 September.

I kursen ingår kostnadsfritt

undervisning i:

Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk

behandling, Elektrisk behandling,

Värmebehandling, Zander-gymnastik,

Röda Korsets samaritkurs.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

Begär illustrerat prospekt.

MÅNDAGEN

DEN

21 FEBRUARI

HUMORESQUE

HUMORESQUE

HUMORESQUE

En apoteos över
moderskärleken

av

FANNIE HURST.

Iscensatt för filmen av
FRANK BORZAGE.

Innehas med ensamrätt
av

SKANDINAVISK
FILMCENTRAL

PREMIÄR

Måndagen den 21 februari

Räknas till den amerikanska
filmkonstens klassiska verk och
har överallt där den visats
gjort stormande lycka.

HUMORESQUE

HUMORESQUE

HUMORESQUE

MÅNDAGEN

DEN

21 FEBRUARI



Oatine

Varför se gammal ut,

när ni ständigt kan ge er hud den förnyelse, den behöver, genom att begagna OATINE. Oatine är något enastående och därför alldeles outhärligt vid den dagliga vården.

OATINE-HAVRE-CRÈME rengör huden bättre än tvål och vatten. Blott man lätt gnider in crèmen och torkar av efter egen önskan, bli porerna fullständigt rena från damm och smuts. Huden får näring, så att där ständigt bildas ny hud, den håller sig mjuk och smidig, och genom åren bibehåller eller skaffar ni er en vacker, klar hy.

Fås överallt i tub och burk, vanlig storlek, och stor storlek.

OATINE SNOW är en snövit crème, vällyktande och behaglig att använda. Den absorberas ögonblickligen i huden efter lätt ingnidning.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN
Kr. Bernikowsegade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Trevliga och billiga SÄLLSKAPSRESOR

NORDAFRIKA med SAHARAÖKNEN

Palermo, Neapel och Rom

22 februari t. o. m. 10 april (48 dagar)
2,745 kronor

SPANIEN och FRANKRIKE

10 mars t. o. m. 17 april (39 dagar)
2,542 kronor

ITALIEN

Påskan i Rom

10 mars t. o. m. 14 april (36 dagar)
1,962 kronor

RIVIERAN och PARIS

10 mars t. o. m. 3 april (25 dagar)
1,525 kronor

Samtliga ovanstående resor äga rum med

EXTRATÅG

genom Tyskland till Basel. Vål uppvärmda, genomgående
sovvagnar och restaurangvagn.

OBS! Erfarna och språkkunniga reseledare medfölja.

Utförliga program finnas tryckta och utlämnas gratis hos

A.-B. NORDISK RESEBUREAU

GÖTEBORG
Palace Hôtel
Tel. 4194

STOCKHOLM
Regeringsgatan 10
Rikst. 9044
Allm. 9643

MÅLMÖ
Stortorget 13 A
Tel. 3226

I VARJE HEM BÖR FINNAS

DEN NYA UPPLAGAN

AV

IDUNS KOKBOK



12:te uppl.

Fullständigt omarbetad o. utvidgad.

NYHET:

Anvisningar att använda
GASSPIS eller **GASUGN**
vid alla recept för stek-
- ning och bakning. - -

Pris kr. 10:—.

ÅRE — SVERIGES FÖRNÄMSTA VINTERSPORTPLATS FJÄLLGÅRDEN och ÅREGÅRDEN

MED SINA MEDICINSKA BAD OCH MODERNA ANORDNINGAR.

REKREATIONSHOTELLEN PAR PREFERENCE DÄRSTÄDES.

DIREKTION RESTAURANT ROSENBAD.

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:—	Helt år Kr. 22:—
Halvt år " 8:75	Halvt år " 11:50
Kvartal " 4:50	Kvartal " 6:—
Lösnummer " 0:35	Månad " 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.	särskild begärd plats. för särsk. begärd plats.